

CURIERUL UCRAINEAN

Luptați și veți învinge!

M. Mebrenko

Serie nouă, nr. 433-434 / iunie 2021

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

1 Iunie, Ziua Internațională a Copilului

Dragi copii, de ziua voastră, care, de aproape 100 de ani, se sărbătorește la 1 Iunie, Consiliul Uniunii Ucrainenilor din România, eu personal și întreaga comunitate ucraineană din România vă dorim să vă fie viața o bucurie și să învățați cât mai multe și interesante lucruri, pentru a vă îndeplini toate visurile. Noi, părinții, bunicii și prietenii voștri vom veghea să creșteți în pace, sănătoși, în înțelegere și vom face totul pentru ca să fiți fericiți mereu și să vă păstrați zâmbetul cald al copilăriei.

La Mulți Ani, dragii noștri copii!

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România,
Deputat Nicolae Miroslov Petrețchi

Din sumar:

- ◆ Din agenda deputatului UUR ➤ pag. 2-3
- ◆ Cronica activității UUR ➤ pag. 4-5
- ◆ „Ziua Cămășii Ucrainene”, la Satu Mare ➤ pag. 8
- ◆ Zilele culturii ucrainene, la Iași ➤ pag. 10
- ◆ „Obiceiuri pastorale de primăvară la ucraineni – Mira la huțuli”, în Maramureș ➤ pag. 11
- ◆ Filiala Botoșani l-a sărbătorit pe Taras Șevcenko ➤ pag. 12
- ◆ Păstoritul – tradiții și perpetuare ➤ pag. 11, 14
- ◆ Ziua Internațională a Copilului, la Suceava ➤ pag. 14
- ◆ Amintiri de 1 Iunie ➤ pag. 15
- ◆ Concursul național de recitare a poeziei ucrainene ➤ pag. 16

DEMERSURI PENTRU REZOLVAREA PROBLEMELOR SEMNALATE DE CETĂȚENI

Religia reprezintă un element fundamental pentru promovarea și conservarea culturii, în special pentru cetățenii aparținând minorităților naționale. Pentru ucrainenii din România, parohiile reprezintă un centru de comuniune spirituală și socială. Multe dintre acestea, după lunga perioadă de pandemie, se confruntă cu dificultăți financiare în a efectua diverse reparații, investiții etc., iar, pentru un număr mare de parohii, fondurile alocate de Guvernul României, prin intermediul Secretariatului de Stat pentru Culte, reprezintă singura variantă prin care acestea pot fi sprijinite.

În acest sens, la cererea reprezentanților minorității ucrainene din județele Maramureș, Suceava și Timiș, Nicolae Miroslov Petrețchi a solicitat Secretarului de Stat pentru Culte, Victor Opaschi, informații referitoare la stadiul îndeplinirii formalităților privind finanțarea lucrărilor pentru lăcașurile de cult, din localitățile cu etnici ucraineni, pentru care s-au depus documentațiile aferente.

În luna martie a anului trecut, au început lucrările de modernizare a drumului județean 187 Leordina – Poienile de sub Munte, care face legătura între localitatea Leordina și comunele populate de etnici ucraineni: Ruscova, Repedea și Poienile de sub Munte și care anterior era aproape impracticabil. Acum, un an mai târziu, sunt porțiuni de drum în stare de degradare mai avansată decât înainte de inițierea lucrărilor de modernizare.

De exemplu, stratul de asfalt pe tronsonul de aproximativ 14 km, care leagă localitățile Ruscova și Poienile de sub Munte, este extrem de deteriorat, în ciuda lucrărilor de modernizare care trebuiau finalizate în luna mai a anului în curs.

De aceea, reprezentantul ucrainenilor în parlament a încercat să afle de la Ministrul Dezvoltării, lucrărilor publice și administrației, dl Cseke Attila, care au fost motivele întârzierii semnificative a finalizării lucrărilor de modernizare a unui drum vital pentru locuitorii Maramureșului.

DECLARAȚII POLITICE ÎN CAMERA DEPUTAȚILOR

Nicolae Miroslov Petrețchi a susținut miercuri, 19 mai, o declarație politică în Parlament, prin care a dorit să aducă în discuție două dintre cauzele principale ce accentuează efectele schimbărilor climatice și anume: depozitarea deșeurilor și defrișările ilegale.

Deșeurile rezultate din activități umane și defrișările necontrolate au un impact semnificativ asupra mediului și ne afectează direct sau indirect. Iar printre măsurile care contribuie semnificativ la prevenirea poluării mediului înconjurător, un loc aparte îl ocupă acțiunile de ecologizare și împădurire, care trebuie realizate organizat, periodic, după un plan bine definit, capabil să asigure eficiența unor astfel de inițiative. Fără îndoială, aceste acțiuni, pot fi întreprinse de fiecare cetățean, contribuind, într-o mare măsură, atât la reducerea poluării, cât și la regenerarea ecosistemului din zonele în care acestea sunt organizate, a declarat reprezentantul ucrainenilor în Parlamentul României.

În discursul rostit de la tribuna Camerei Deputaților, președintele Uniunii Ucrainenilor din România a amintit de inițiativele Organizației de Tineret a UUR, care se implică activ în protejarea ecosistemului din județele unde locuiesc etnici ucraineni, organizând campanii de împădurire, ecologizare și, în aceeași măsură, de conștientiz-

zare a importanței protejării mediului, acțiuni ce au ca rezultate concrete colectarea zilnică a sute de kilograme de deșeuri și plantarea a mii de puieți.

Indiferent de religie, naționalitate, culoare politică sau statut social, cu toții trebuie să susținem astfel de acțiuni, încurajând, prin campanii de informare sau prin puterea exemplului, participarea la activități de împădurire și ecologizare, adaptând, în permanență, măsurile necesare în combaterea cauzelor și reducerea efectelor schimbărilor climatice. Doar în acest mod vom reuși să diminuăm efectele schimbărilor climatice, asigurând un mediu curat generațiilor prezente și viitoare, a declarat deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi.

În declarația politică rostită cu ocazia Zilei Internaționale a Copilului, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi, a accentuat rolul esențial pe care îl joacă educația, atât pentru copii, cât și pentru societate, în ansamblul său, cu profunde influențe în progresul social. Acesta consideră că doar un sistem performant, adaptat nevoilor cotidiene, bazat pe dezvoltare și consultare, reprezintă garanția unui viitor durabil, potrivit pentru fiecare copil.

În actualul context epidemiologic, odată cu trecerea învățământului în sistem online, digitalizarea rapidă și rata abandonului școlar în creștere au făcut ca educația să se confrunte cu noi provocări, care au accentuat problemele deja existente, a declarat parlamentarul.

De aceea, acum, când majoritatea elevilor s-au reîntors în băncile școlilor, iar sistemul educațional încearcă să-și reia cursul firesc, trebuie să venim în sprijinul acestora, prin soluții reale și nepopuliste, pentru a reduce neajunsurile accentuate de pandemie, într-un timp cât mai scurt, oferind tuturor șanse egale în recuperarea decalajelor și în reacomodarea cu sistemul clasic de învățământ, păstrând, în același timp, un climat de siguranță, a afirmat președintele UUR.

Uniformizarea învățământului, pregătirea cadrelor didactice, debirocratizarea și perfecționarea continuă ar putea reprezenta o parte dintre soluțiile pe termen scurt și mediu. În aceste sens, comunicarea și cooperarea între organisme de la nivel central, județean și local reprezintă singura soluție viabilă prin care putem asigura o revenire armonioasă și eficientă a tuturor elevilor în băncile școlilor, este de părere Nicolae Miroslov Petrețchi.

Nu ne permitem să trecem, din nou, prin situații precum cele în care metodologii curriculare sau de admitere în învățământul liceal să fie adoptate pe repede înainte, fără consultarea persoanelor direct afectate de acestea, cum s-a întâmplat relativ recent, cu toate că deficiențele au fost semnalate încă din anii trecuți. De asemenea, trebuie eliminată politizarea instituțiilor de învă-

țământ, inclusiv prin încercarea de a prelua și contabiliza în palmaresul unor aleși, care nu au făcut nimic pentru susținerea învățământului în timpul pandemiei, inițiative menite să sprijine educația online, a subliniat deputatul.

Reprezentantul ucrainenilor în Camera Deputaților a subliniat că indiferent dacă vorbim despre elevi, părinți, cadre didactice, lideri educaționali sau decidenți politici, tocmai în aceste zile, când ne pregătim să sărbătorim Ziua Internațională a Copilului, trebuie să conlucrăm pentru creionarea unei realități în care fiecare copil să aibă acces la educație, indiferent de regiune, naționalitate sau mediul de proveniență.

Miercuri, 2 iunie, Nicolae Miroslov Petrețchi a susținut o declarație politică în Parlament, prin care a dorit să aducă în prim-plan importanța dezvoltării transportului feroviar la nivel național și integrarea lui în sistemul feroviar european.

Președintele UUR a amintit, astfel, că subiectul transportului feroviar este studiat îndeaproape de Comisia Europeană, care a propus ca anul 2021 să fie Anul European al Căilor Ferate, fapt ce dovedește potențialul uriaș al acestui sector al transporturilor. De asemenea, domeniul transporturilor feroviare este inclus și în Pactul ecologic european al transporturilor, Uniunea Europeană dorind să promoveze un transport feroviar modern, ecologic, sustenabil și sigur.

În România, problemele de notorietate ale transportului feroviar precum și lipsa investițiilor în modernizarea garniturilor de tren sau a materialului rulant au generat o reprofilare a cetățenilor către sectorul transporturilor rutiere. Din acest motiv, dezvoltarea infrastructurii feroviare trebuie privită și din perspectiva necesității extinderii transportului feroviar, elaborând strategii bazate pe analize reale ce permit prezentarea situației actuale, cu ajutorul cărora să fie identificate punctele slabe, iar, ulterior, îndreptate și aliniate la standardele europene, prin măsuri concrete.

Deputatul a subliniat că este timpul să conlucrăm pentru a reuși să aducem transportul feroviar din țara noastră la nivelul celui european. Consider că doar prin colaborare, comunicare și prin promovarea acestui tip de transport la nivel național, în toate colțurile țării, și prin implementarea unor soluții optime putem integra acest domeniu al transporturilor în sistemul feroviar european, realizând astfel o alternativă viabilă atât pentru cetățeni, cât și pentru companii, a declarat Nicolae Miroslov Petrețchi.

ÎNTREVEDERE CU VICEPREMIERUL PENTRU INTEGRAREA EUROPEANĂ ȘI EURO-ATLANTICĂ A UCRAINEI, OLHA STEFANISHYNA

Miercuri, 2 iunie, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi, a participat la întâlnirea parlamentarilor români cu vicepremierul pentru integrarea europeană și euro-atlantică a Ucrainei, Olha Stefanishyna, aflată în vizită în România. Oficialul de la Kiev a fost însoțit de Însărcinatul cu afaceri a.i. al Ucrainei în România, Paun Rohovei.

Partea română a fost reprezentată de președintele Comisiei de politică externă din Camera Deputaților, Biró Rozália-Ibolya, vicepreședintele Comisiei pentru apărare, ordine publică și siguranță națională, Bogdan-Ionel Rodeanu și de Nicolae Miroslov Petrețchi, în calitate de membru al Grupului Parlamentar al Minorităților Naționale și reprezentant al minorității ucrainene în Parlamentul României.

Observator

(Continuare în pagina 3)

Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România

În contextul continuării aplicării măsurilor specifice stării de alertă, prelungită ca urmare a pandemiei provocate de coronavirus, și având în vedere normele prevăzute de legislația în vigoare și recomandările Departamentului pentru Situații de Urgență, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, domnul deputat Nicolae Miroslov Petrețchi, a convocat pentru ziua de 13.05.2021, la sediul filialei UUR Cluj, ședința ordinară a Consiliului (Radei) UUR. Lucrările ședinței s-au desfășurat în sistem hibrid (prezență fizică și online), fiind statutare, având în vedere că au fost prezenți 20 din totalul celor 22 de membri ai Consiliului.

În prima parte a lucrărilor, compartimentele resurse umane și contabilitate, respectiv reprezentantul Comisiei de cenzori au prezentat informații referitoare la situația financiar-contabilă pentru luna aprilie a.c., pe categorii de cheltuieli. A urmat expunerea principalelor constatări rezultate din analiza cheltuielilor efectuate în luna susmenționată: - deși s-a îmbunătățit activitatea privind întocmirea documentelor pentru organizarea și desfășurarea unor acțiuni culturale, științifice și

sportive, mai sunt situații în care nu se înaintează odată cu devizul și anexele justificative în acest sens (ca, de altfel, și programul de desfășurare și expunerea de motive, ofertele pentru prestări servicii); - în cazul deconturilor, mai persistă situațiile când unele documente nu sunt întocmite corect (din facturi nerezultând întocmai serviciile prestate: cantitatea, numărul de persoane,

cost/persoană etc.); - au fost semnalate cazuri în care: referatele de necesitate nu erau însoțite de ofertele sau declarația pe propria răspundere; - decontul nu era însoțit de toate documentele cerute de eșaloanele superioare (procesul-verbal ori hotărârea Comitetului filialei, procesul-verbal de selecție a ofertelor și, acolo unde a fost cazul, contractul cu firma care a prestat serviciul); - au fost trimise documente pentru decont fără să fie certificate corespunzător; - deficiența majoră rămâne, în continuare: numărul scăzut de acțiuni culturale, respectiv nivelul diminuat al investițiilor față de cele planificate.

Având în vedere faptul că situația epidemiologică s-a îmbunătățit comparativ cu lunile anterioare, domnul Nicolae Miroslov Petrețchi a recomandat președinților de filiale să găsească modalități și soluții potrivite pentru a organiza și desfășura activitățile planificate în sistem fizic, pe parcursul mai multor zile, dacă situația nu permite altfel, iar, la finalizarea acțiunilor, să fie întocmite rapoartele de activitate în care președinții filialelor să prezinte modul desfășurării activităților, numărul de participanți, sumele cheltuite și cele rămase. Totodată, președintele UUR i-a îndemnat pe președinții filialelor să se evite amânarea acțiunilor, pentru a nu se ajunge la situația ca până la sfârșitul anului să nu le mai putem replanifica.

Ședința de lucru a continuat cu prezentarea și aprobarea devizelor estimative pentru acțiunile planificate a se desfășura în luna iunie 2021. Domnul Nicolae Miroslov Petrețchi a prezentat spre aprobare un număr de 19 devize estimative, cu sumele solicitate. În principal, acestea se refereau la organizarea și desfășurarea unor acțiuni specifice tradițiilor ucrainenilor (ziua copilului, zilele culturii ucrainene, ziua iei, încondeierea ouălor, expoziții de artă populară ucraineană, tradiții culinare ucrainene) și obiceiurilor de primăvară la ucraineni. Acestora li se adaugă: caravana ucraineană, festivalul de folclor ucrainean, sărbătorirea unor scriitori ucraineni, întâlniri ale scriitorilor cu cititorii, organizarea unor acțiuni itinerante de cunoaștere și documentare etc. Toate devizele prezentate de filiale au fost aprobate, sumele solicitate fiind mai mici decât cele prevăzute în planul anual de cheltuieli. Excepție de la aprobare au făcut devizele trimise cu întârziere și cele care nu aveau anexate toate documentele necesare. Președintele UUR a insistat ca filialele să găsească modalitățile cele mai potrivite pentru ca aceste activități să se desfășoare la termenele

stabilite și în limita fondurilor solicitate pentru luna iunie 2021.

Lucrările Consiliului au continuat cu prezentarea unui număr de 40 de referate de necesitate, trebuincioase bunei desfășurări a activităților prevăzute pentru luna iunie a.c. Este vorba despre alocarea sumelor de bani privind: desfășurarea ședințelor de comitet și participarea la ședințele Consiliului UUR, cheltuielile gospodărești, achiziția de costume populare, de produse (compo-nente) electronice și de IT, de articole sportive, de accesorii pentru autoturismele Uniunii, de mobilier pentru sediile filialelor, de obiecte de uz casnic și gospodăresc, de materiale consumabile (birotică, de întreținere, protecție și dezinfectie), de combustibil. Prin alte referate s-a solicitat: amânarea ori replanificarea unor acțiuni, efectuarea analizelor de risc la sediile filialelor, realizarea unor amenajări și reparații la sediile UUR (clădiri, anexe) și la autoturismele din dotare, plata polițelor de asigurare pentru clădiri și autoturisme. Referatele de necesitate au fost aprobate în totalitate, acestea înscriindu-se în limitele plafoanelor acceptate.

La finalul lucrărilor ședinței, au fost discutate și rezolvate o serie de probleme organizatorice care privesc buna organizare și desfășurare a activităților la nivelul Uniunii Ucrainenilor din România, dintre care amintim: participarea la acțiunea organizată în sistem online „Comunitatea ucrainenilor – istorie și contemporanitate”, semnarea unui act adițional de parteneriat cu SRR, angajarea la nivelul filialelor a unor tineri cu o pregătire corespunzătoare, pentru a promova acțiunile desfășurate de filiale, și alte probleme de interes general.

Totodată, avocatul UUR, domnul Văsălie Moiş, a prezentat unele chestiuni care privesc buna activitate a UUR, fiind aprobate, în acest sens, o serie de hotărâri.

La încheierea ședinței, Consiliul Uniunii Ucrainenilor din România a adoptat hotărâri pentru fiecare dintre măsurile analizate și aprobate, acestea fiind semnate de toți membrii Radei.

Următoarea ședință de lucru a Consiliului va avea loc la o dată care va fi comunicată în timp util filialelor.

*Material realizat de Victor HRIHORCIUC,
vicepreședinte al UUR*

DIN AGENDA DEPUTATULUI UUR

(Urmare din pagina 2)

Intensificarea relațiilor româno-ucrainene, inclusiv a schimburilor la nivel parlamentar, asigurarea respectării drepturilor minorităților naționale din Ucraina și România, sprijinul României pentru aspirațiile europene și euro-atlantice ale Ucrainei s-au numărat printre temele discutate de reprezentanții Comisiilor parlamentare cu oficialul ucrainean.

În acest context, președintele UUR a subliniat că minoritățile ucraineană din România și română din Ucraina au fost și rămân o punte de legătură între cele două state, contribuind la consolidarea relațiilor de prietenie și bună vecinătate. Nicolae

Miroslov Petrețchi a prezentat, pe scurt, modul în care statul român sprijină comunitatea ucraineană, România fiind un exemplu de bune practici la nivel european în ceea ce privește protecția minorităților naționale.

Reprezentantul ucrainenilor în Parlamentul României a afirmat, de asemenea, că intensificarea cooperării interguvernamentale, interparlamentare și continuarea unui dialog constructiv vor contribui la consolidarea și diversificarea relațiilor dintre România și Ucraina, iar Uniunea Ucrainenilor din România va depune, în continuare, eforturi pentru întărirea cooperării dintre cele două state.

Vicepremierul ucrainean a prezentat părții ro-

mâne ultimele evoluții din Ucraina, situația din regiunile Lugansk și Donețk, și a confirmat dorința statului ucrainean de accelerare a procesului de aderare la NATO și UE. Olha Stefanishyna a mulțumit părții române pentru susținerea constantă de către România a suveranității și integrității teritoriale a Ucrainei și pentru eforturile acesteia privind integrarea europeană și euro-atlantică a țării sale.

La finalul întrevederii, partea română a reiterat sprijinul statului român pentru soluționarea pașnică a conflictului din statul vecin, cu respectarea independenței, suveranității și integrității teritoriale a Ucrainei.

Cronica activității UUR

Duminică, 23 mai, în localitatea Letea, filiala tulceană a Uniunii Ucrainenilor din România, împreună cu organizațiile locale Letea și Caraorman, au organizat manifestarea cultural-artistică „Întâlnire cu fiii satului – tradiții și obiceiuri ucrainene”.

Evenimentul, inclus în Planul de acțiuni al UUR pentru anul 2021, a debutat cu o excursie de documentare la Schitul Buna Vestire de la Sfîștofca și la Lacul Sărat, din apropierea localității Letea. Aceasta a fost urmată de o masă rotundă, dedicată păstrării și promovării tradițiilor și obiceiurilor ucrainenilor din Delta Dunării.

Manifestarea a continuat cu un spectacol artistic, susținut de câteva grupuri vocale din localitățile cu populație ucraineană, care au prezentat cântece ucrainene caracteristice acestei zone.

Sub genericul „Festivalul ouălor încondeiate – Tinere Condeie”, filiala Botoșani a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, în perioada 22-23 mai, un concurs de încondeiere a ouălor tradiționale de Paște. Festivalul-concurs, găzduit de localitatea Rogojești, comuna Mihăileni, s-a desfășurat în parteneriat cu Parohia Rogojești, sub îndrumarea cucernicului părinte Ioan Flaviu Rus, parohul bisericii Nașterea Maicii Domnului din localitate. Evenimentul trebuia să se desfășoare în aprilie anul acesta, însă, din cauza pandemiei de coronavirus, a fost amânat pentru luna mai.

Festivalul s-a bucurat de o largă participare a unor artizani și artiști populari bucovineni, etnici ucraineni, și nu numai, din Rădăuți, Brodina, Nisipitu, Vlădeni, Bucecea, Căndești, Rogojești, Mihăileni, cărora li s-au alăturat cei din Oroftiana, Vîrfu Cîmpului, Bucecea, Tudor Vladimirescu și din municipiul Botoșani.

Festivitățile a fost deschise de către președintele filialei Botoșani a Uniunii Ucrainenilor din România, dl profesor Victor Semciuc, care a adresat un mesaj emoționant atât celor 61 de participanți, cât și reprezentanților autorităților locale și județene, primari, consilieri locali și inspec-tori școlari, prezenți la eveniment. Acțiunea a continuat cu un scurt istoric al tradiției încondeierii ouălor de Paște, o prezentare a semnificației acestui obicei și o evocare a artizanilor recu-

noscuți în arta încondeierii ouălor, realizate de președinta Organizației de Femei a filialei Botoșani, doamna profesoară Olimpia Ivaniciuc.

Prezent la eveniment, dl inspector școlar general, profesorul Pavel Rusu, a elogiat talentul artizanilor populari și a adresat felicitări tuturor participanților și câștigătorilor. La rândul său, dl profesor Paul Bilocopetiuc și-a exprimat recunoștința față de artizanii care duc mai departe tradiția încondeierii ouălor de Paște, lansând un îndemn elevilor și tinerilor ucraineni de a prelua aceste tradiții populare și de a le transmite generațiilor viitoare.

La finalul concursului, a fost organizată o expoziție a ouălor încondeiate de meșterii populari, acestea putând fi admirate de toți participanții, iar ansamblul „Vesna” („Primăvara”) din cadrul organizației locale a UUR Rogojești și grupul artistic „Florile Bucovinei” din Căndești (județul Botoșani) au susținut un program artistic. Rapsodul popular Vasile Scutelnicu, acompaniat la acordeon de Sorin Șeucaliuc, a interpretat o suită de doine și melodii populare în limba ucraineană.

În încheiere, domnul primar al comunei Căndești a mulțumit tuturor participanților, asigurând organizatorii de toată susținerea sa în vederea organizării următorului festival în comuna pe care o conduce.

Filiala București a Uniunii Ucrainenilor din România a marcat „Ziua cămășii brodate și a cusăturilor ucrainene”, în zilele de 23 și 26 mai 2021.

Evenimentul a debutat cu o prezentare de cămăși și cusături ucrainene, realizată în format PowerPoint, precum și a albumului Miroslovei Șandru, intitulat „Cusături huțule”. Participanții au avut, de asemenea, oportunitatea de a se bucura de un moment poetic, la care au luat parte poezii Tudorel Ciobotaru, Ingrid Andrada Maran, Cecilia Maran, Daniela Toma, Ionuț Calotă, Cornel Octavian, Cătălin Codru, cantautorul Traian Chiricuța și actorii Magda Băcescu, Ștefan Apostol și Vasile Toma, toți fiind membri simpatizanți ai UUR.

A doua parte a evenimentului, deschisă de vicepreședintele UUR, Bogdan Moisei, s-a desfășurat în ziua de 26 mai, având ca temă *Cămașa populară – simbol al poporului ucrainean*. Simbolistica cusăturilor ucrainene și semnificația acestora au fost prezentate în comunicarea științifică, susținută de către redactorul-șef al revistei literare „Naș holos”, Irina Moisei.

Notele de final au fost oferite de cântăreata ucraineană Alina Bosovici și ansamblul „Zorea” din cadrul filialei UUR București, care au încântat auditoriul cu un recital de muzică ucraineană.

În data de 1 iunie 2021, filiala Satu Mare a Uniunii Ucrainenilor din România, în parteneriat cu Școala Gimnazială „Gellért Sándor” din Micula, județul Satu Mare, au desfășurat, la sediul organizației locale UUR din Micula, două eveni-

mente cu ocazia Zilei Internaționale a Copilului.

Scopul principal al concursului *Ce pot face două mâini dibace* a fost de a promova abilitățile artistice ale copiilor ucraineni, și nu numai, de a le cultiva și stimula creativitatea, imaginația și gustul estetic, precum și de a disemina exemple de bună practică privind educația copiilor. Partea creativă a concursului a fost coordonată de artistul plastic Cristina Gloria Oprea.

În cadrul celui de-al doilea eveniment, *Concursul de recitare a poeziei ucrainene*, al cărui principal scop a fost cultivarea dragostei față de limba ucraineană maternă, elevii au recitat poezii ale renumiților poeți ucraineni, ca, de pildă, Taras Șevcenko, Lesea Ukrainka, Ivan Franko și alții.

La cele două concursuri, au participat elevi și preșcolari care studiază limba ucraineană maternă la Școala Gimnazială „Gellért Sándor” din Micula, dar și copii ucraineni din Terebești, Satu Mare, Rătești și Agriș. Toți participanții la concursuri au primit diplome și premii din partea Uniunii Ucrainenilor din România.

La evenimentele organizate de Ziua Internațională a Copilului, au fost prezenți membrii Comitetul filialei sătmărene a UUR, președinții organizațiilor locale UUR din Satu Mare (Rătești, Terebești, Agriș), directorul școlii „Gellért Sándor”, Doboș Csaba, profesoarele Adriana Bejera Horvat, Georgiana Buhalo și, bineînțeles, părinții elevilor și preșcolarilor.

Filiala Botoșani a Uniunii Ucrainenilor din România a sărbătorit Ziua Internațională a Copilului, marți, 1 iunie, printr-un spectacol artistic de muzică și dansuri ucrainene, în interpretarea ansamblului „Florile Bucovinei”.

Regalul de cântece și dansuri ucrainene pe care l-au oferit membrii ansamblului „Florile Bucovinei”, purtând frumoasele costume populare, a contribuit, din plin, la reușita evenimentului care s-a bucurat de un real succes în rândul publicului botoșănean, fiind o formă inedită de celebrare a copilului și copilăriei.

Filiala București a Uniunii Ucrainenilor din România a marcat, în data de 1 iunie 2021, „Ziua copilului și a tineretului ucrainean”, la care au participat elevi și preșcolari, copiii membrilor filialei București a Uniunii Ucrainenilor din România.

Invitați speciali au fost actorii Magda Băcescu și Ștefan Apostol, care au recitat poezii pentru copii și au imitat felurite personaje, antrenându-i pe cei mici în jocul lor.

(Continuare în pagina 5)

Cronica activității UUR

((Urmare din pagina 4))

Copiii, la rândul lor, au oferit un program artistic, au cântat și au recitat poezii, elevul Bogdan Boșneaga a interpretat câteva piese la orgă electronică, iar elevul Nicolae Pancec a cântat la trompetă. Toți participanții au fost recompensați cu diplome.

Organizațiile locale din cadrul filialei UUR Tulcea au organizat „Festivalul Bujorului” de la Fântâna Mare, comuna Ciucurova. Este deja o tradiție a etnicilor ucraineni din județul Tulcea de a sărbători trecerea la anotimpul cald și apariția bujorilor în ariile protejate din zonă.

Programul acțiunii culturale, ajunsă la cea de-a V-a ediție, a debutat cu o slujbă religioasă și a continuat cu un program artistic, susținut de grupurile vocale „Bila Macovca”, „Zorocica”, „Lelia”, „Bila Roja”, „Iasna Zora”, „Dunai”, „Perva Zorea”, „Zadunaisca Sici”.

Atât ucrainenii, cât și alți localnici din Caracorman, Chilia-Veche, Ciucurova, Fântâna Mare, Letea, Murighiol, Pardina, Sulina, Tulcea, de la mic la mare au participat la serbarea câmpenească, au cântat și au dansat în poiana situată pe islazul satului Fântâna Mare, unde s-a desfășurat festivalul.

Comisia pentru cultură a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, sâmbătă, 5 iunie, acțiunea culturală „80 de ani de la nașterea scriitorului ucrainean Vasyl Klym (Vasile Clem)”.

Despre viața și opera lui Vasile Clem au vorbit scriitorii Mihai Mihailiuc, redactor-șef al periodicului „Ukrainskyi visnyk”, fost coleg de liceu al acestuia, Corneliu Irod, redactor al revistei literare „Ecouri ucrainene” și Mihai Hafia Traista, redactor al revistei literare a scriitorilor ucraineni din România, „Naș holos”.

Manifestarea s-a încheiat cu un recital de muzică și poezie. Ansamblul „Zorea”, al filialei Uniunii Ucrainenilor din București, a interpretat cântece ucrainene, elevul Bogdan Boșneaga a interpretat câteva melodii la orgă electronică, Andreea Boșneaga a recitat poezii scrise de poetul ucrainean Mihai Nebeleac. Au cântat cantautorii Nicu Nicușor și Traian Chiricuța și au recitat din creațiile proprii poeții bucureșteni, membrii simpatizanți ai Uniunii Ucrainenilor din România: Tudorel Ciobotaru, Ingrid Andrada Maran,

Cecilia Maran, Cristian Ghica, Ștefan Apostol, Magdalena Băcescu, Cătălin Codru și Diana Baner.

Vasile Clem s-a născut la data de 21 iulie 1941, în satul Negostina (județul Suceava). A absolvit Facultatea de Filologie, specializarea rusă-română, din cadrul Universității „Al.I. Cuza” din Iași. A fost dansator profesionist la Ansamblul „Ciprian Porumbescu” din Suceava și la Școala profesională din Dorohoi. A fost director al Școlii nr. 4 Dorohoi, director și instructor de dansuri la Casa de Cultură din Dorohoi și, apoi, profesor la Liceul Teoretic nr. 2 din Dorohoi. În perioada 1956-1989, a colaborat la ziarul în limba ucraineană din București, publicând poezii și proză scurtă. S-a stins din viață la 27 iunie 2011.

A fost membru al Uniunii Scriitorilor din România, al Cenaclului literar „Septentrion” din Dorohoi și colaborator al revistei „Naș holos” a scriitorilor ucraineni din România. A publicat volumele de proză: *Muntele* (1978) – nuvele; *Soare și pământ* (Ed. Kriterion, București, 1980) – roman; *Edelweis* (Ed. Kriterion, 1985) – proză; *Tainele labirintului* (Ed. Kriterion, 1989) – proză; *Curcubeul fulgerului* (Ed. Mustang, 2001) – proză; *Reflecțiile flăcării* (Ed. Mustang, 2004) – roman; *Cartea albă* (Ed. RCR Editorial, 2009) – proză.

Filiala Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România în colaborare cu specializarea Limba și literatura ucraineană din cadrul Universității Babeș-Bolyai au organizat, în data de 5.06.2021, la sediul filialei, acțiunea cultural-științifică dedicată celor 150 de ani de la nașterea scriitorului Vasyl S. Stefanyk.

Evocarea personalității copleșitoare a clasicului literaturii ucrainene, unul dintre maeștrii prozei scurte, îndeosebi al schiței, a avut loc prin citirea a două comunicări: Sara-Marta Deac – „Nuanțele tematice și stilistice ale creației lui Vasyl Stefanyk” și conf. univ. dr. Ioan Herbil – „Drumul existențial și creativ al lui Vasyl Stefanyk”.

Autorii celor două comunicări au arătat că opera lui Stefanyk este caracterizată de un profund sens conceptual și ideatic-estetic, acesta inițiind tipul de proză minimalistă, cu un conținut

dramatic acut. Creațiile literare ale lui Stefanyk reflectă starea grea, socială și națională, a țărânimii, oameni aflați în situații extreme, tragismul ce înconjoară destinele acestor familii sau indivizi atingând cote maxime, precum și cauzele dramatice ale emigrării în masă a ucrainenilor de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul celui următor spre SUA, Canada și Brazilia.

Vasyl Stefanyk a inițiat un nou curent în literatura ucraineană, și anume expresionismul, mișcare literară ce presupune înfățișarea lumii din perspectivă strict subiectivă. Pentru ilustrarea nuvelisticii lui Stefanyk, doamna Olha Senyshyn, redactorul revistei „Dzvonyk” („Clopoțel”), a citit nuvela *Asemenea domn*.

Și de data aceasta, au subliniat organizatorii, manifestarea și-a atins scopul: promovarea și popularizarea bogăției culturale, literare și spirituale a poporului ucrainean.

Filiala Tulcea a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, în data de 5 iunie 2021, „Ziua copilului în familia ucraineană”. Acțiunea a fost realizată în parteneriat cu Biblioteca Județeană „Panait Cerna” din Tulcea.

Grupuri de copii din localitățile Crișan, Letea și Sfântu Gheorghe au prezentat, în sala de festivități a bibliotecii, un program literar-artistic, în cadrul căruia au fost recitate poezii și interpretate cântece și dansuri tradiționale ucrainene.

Totodată, cu ocazia Zilei Internaționale a Copilului, toți elevii care studiază limba maternă ucraineană la Școala Gimnazială Murighiol au primit cadouri din partea Uniunii Ucrainenilor din România.

Filiala Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România anunță că au fost finalizate lucrările de execuție ale unui nou loc de joacă pentru copii din Rona de Sus.

De acum, copiii se pot bucura de un loc unde să-și petreacă timpul liber și să se distreze în siguranță, în curtea sediului organizației locale UUR, lângă terenul de sport, amenajat anterior.

Locul a fost transformat într-un spațiu modern și sigur, cu pavaj protector reflex, turn de joacă și platforme, panou de cățărare, tobogane și leagăne.

Iar, peste câteva zile, un complex de joacă similar va fi amenajat și montat lângă sediul organizației locale UUR din Poienile de sub Munte.

Prietenie pe o sfoară virtuală

În apropierea orașului Suceava, se află satul Călinești-Cuparencu, care face parte din comuna Șerbăuți. Această localitate, cu populație majoritar ucraineană, încântă orice trecător cu priveliștea sa frumoasă. La școala din sat, învață copiii localnicilor, atrași de multe activități frumoase care se desfășoară acolo. Aceștia studiază limba maternă ucraineană, implicându-se în activitățile

În perioada aprilie-iulie 2021, Școala Gimnazială Călinești, reprezentată de doamna director Silvia Boiciuc, în parteneriat cu Biblioteca comunei Șerbăuți, reprezentată de doamna bibliotecară Grațiela Sanduleac, desfășoară activitățile din cadrul Parteneriatului Educațional Internațional „Prietenie pe o sfoară virtuală”. Proiectul, inițiat de Centrul de Excelență pentru

Copii și Tineret al Bibliotecii Județene „George Barițiu” din Brașov, se află la cea de-a IX-a ediție și a reunit, pe parcurs, participanți din Noua Zeelandă, Tunisia, Coasta de Fildeș, și, în acest an, din India. Acest eveniment a fost dedicat celebrării Zilei Internaționale a Cărții pentru Copii și Tineret. Sărbătoarea cărții a fost inițiată în anul 1967, la 2 aprilie, dată ce coincide cu ziua de naștere a unuia dintre cei mai

lui învățător Traian Costiuc și a doamnei profesoare Lavinia Costiuc, au luat parte la atelierul de lucru în cadrul căruia au ilustrat poveștile și personajele întâlnite pe parcursul lecturii. La finalul activității, lucrările au fost expuse în holul școlii pe o sfoară. Cele mai reușite cinci desene urmează a fi trimise către Biblioteca Județeană Suceava „I. G. Sbierea”, unde, la nivel județean, vor fi selectate cinci lucrări, acestea urmând a fi înaintate Bibliotecii din Brașov. Activitățile din acest an au fost dedicate îndrăgितului scriitor român Petre Ispirescu. Doamna bibliotecară a prezentat, cu ajutorul videoproiectorului, în format Power Point, viața și opera autorului, evenimentul continuând cu momentele de lectură a binecunoscutelor povești „Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte”, „Prâslea cel voinic și merele de aur”, „Sarea în bucate”, „Balaurul cu șapte capete”, „Pasărea măiastră” etc.

Bibliotecara Grațiela Sanduleac a mărturisit că este o mare bucurie să realizeze acest proiect, devenit deja o tradiție. Organizatorii au transmis mulțumiri Bibliotecii Bucovinei „I. G. Sbierea” din Suceava și doamnei Melania Luana Butnariu, bibliotecară a Bibliotecii Județene „George Barițiu” din Brașov, pentru acest gest frumos de prietenie fără frontieră.

prof. Delia MARTINEAC

extrașcolare și concursurile județene și naționale, fiind îndrumați cu multă dăruire de doamna profesoară Loredana Mândrișteanu. Deși mică, școala se mândrește cu un buchet frumos de medalii, diplome și distincții, obținute în urma participării la competițiile școlare din diverse materii.

iubiți autori de basme, Hans Christian Andersen.

Echipa de proiect este formată din Lavinia Costiuc, profesorul coordonator al Școlii Călinești-Cuparencu, Grațiela Sanduleac, bibliotecară, și Traian Costiuc, profesor pentru învățământul primar, clasa a IV-a. Pentru atingerea obiectivelor propuse, organizatorii au stabilit un program riguros.

Acest parteneriat a fost inițiat cu scopul de a determina copiii să descopere comorile literare din bibliotecă și gustul pentru lectură. Activitatea a avut menirea de a cultiva simțul estetic și de a stimula imaginația micilor participanți, de a dezvolta gândirea critică și respectul pentru carte și autor. Proiectul este destinat preșcolarilor și școlarilor din clasele primare.

Timp de câteva ore, elevii clasei a IV-a, sub îndrumarea domnu-

21 mai – Ziua Mondială a Diversității Culturale pentru Dialog și Dezvoltare

Filiala Caraș-Severin al Uniunii Ucrainenilor a fost, în acest an, partenerul Forumul Democratic al Germanilor din județul Caraș-Severin în cadrul evenimentului dedicat „Zilei Mondiale a Diversității Culturale pentru Dialog și Dezvoltare”.

Condiționată fiind de restricțiile impuse de pandemie, manifestarea a presupus o transmisiune online, realizată, la 21 mai 2021, din studioul amenajat în Biblioteca Germană „Alexander Tietz” din Reșița. A fost o întâlnire, în spațiul virtual,

la care minoritatea ucraineană din județul Caraș-Severin a fost reprezentată de dl Daniel Basaraba, președintele organizației locale UUR Reșița, care a vorbit despre activitățile ucrainenilor derulate în perioada pandemiei.

Tot cu această ocazie, Forumul Democratic al Germanilor din județul Caraș-Severin a editat, în parteneriat cu filiala Caraș-Severin a Uniunii Ucrainenilor din România, o broșură. În cadrul acesteia, președintele filialei, prof. Ivan Liber, face cunoscută istoria minorității ucraine din Banatul Montan atât în limba română, cât și în cea ucraineană. În continuarea textelor din cele două limbi, în broșură, urmează aceeași istorie, dar tradusă în limbile germană (traducător: Ramona Ober-

sterescu), engleză (traducător: Ada D. Cruceanu) și franceză (traducător: Ramona Obersterescu). Broșura este înfrumusețată vizual cu fotografii din arhiva filialei Caraș-Severin a Uniunii Ucrainenilor și a Forumului German din județ.

Este al treilea an consecutiv când se organizează o astfel de manifestare, fiecare etnie din Caraș-Severin fiind conștientă de rolul determinant pe care-l are în dezvoltarea diversității culturale din România, indiferent de limba și cultura căreia îi aparține. Parteneriatul dintre Forumul Democratic al Germanilor din județul Caraș-Severin și filiala Caraș-Severin a Uniunii Ucrainenilor din România este onorant pentru ambele părți, manifestările de genul celei derulate recent nefiind unice, ci constituind o normalitate în rândul etniilor conlocuitoare din Banatul Montan.

Daniel BASARABA

Tinerii ucraineni din Caraș-Severin, descoperind și redescoperind frumusețile țării

Organizația Tineretului Ucrainean din România (OTUR) din cadrul filialei Caraș-Severin i-a reunit pe tinerii ucraineni din Reșița, Caransebeș, Cornuțel, Sălbăgelul Nou și Zorile, organizând o acțiune turistică în perioada 14-16 mai 2021 pe Transalpina și vizitând cele mai importante obiective culturale și turistice, aflate de-a lungul celei mai înalte șosele din țara noastră. Pe parcursul celor trei zile, membrii OTUR au reușit să străbată patru județe, Caraș-Severin, Gorj, Vâlcea și Sibiu, bucurându-se de moștenirea culturală a țării noastre.

Prima oprire a fost la Târgu Jiu, „Orașul lui Brâncuși”, unde tinerii au vizitat ansamblul monumental „Calea Eroilor”, care cuprinde lucrările marelui artist: „Masa Tăcerii”, „Aleea Scaunelor”, „Poarta Sărutului” și „Coloana Infinitului”. Toate operele de artă sunt unite printr-o axă, mai exact strada Calea Eroilor, care străbate întreg orașul Târgu Jiu.

Călătoria primei zile s-a încheiat la 62 de kilo-

metri de Târgu Jiu, la Rânca (județul Gorj), stațiune montană ce a reintrat în atenția turiștilor, în special după darea în folosință a șoselei Transalpina.

Renumitul centru de olărit Horezu a fost următoarea destinație, fiind bun prilej pentru a cunoaște și a ne familiariza cu atelierele meșterilor ceramiști, care ne-au împărtășit din secretele olăritului. Am făcut o plimbare și i-am descoperit astfel pe adevărații meșteșugari de Horezu, promotorii ceramicii unicat, cu simboluri tradiționale românești, cu vase modelate manual pe roata olarului, pictate și smălțuite.

Acțiunea noastră a continuat cu o scurtă oprire la Râmnicu Vâlcea, iar după alți 18 km am porsosit în stațiunea Călimănești Căciulata, deschisă pe parcursul întregului an. Recunoscută ca una dintre cele mai faimoase stațiuni balneo-climaterice din țara noastră, aceasta atrage și prin obiectivele turistice din zonă. Este vorba de mănăstirea Cozia, ctitorită de Mircea cel Bătran, lăcaș recunoscut la nivel național și unul dintre simbolurile românești autentice ale Evului Mediu.

Excursia de documentare nu se putea încheia fără o oprire în pitorescul oraș, reședință de județ, Sibiu, cunoscut și sub denumirea germană Hermannstadt. A fost și este unul dintre cele mai reprezentative orașe ale României atât din punct de vedere turistic, cât și din cel cultural și economic. Am vizitat centrul istoric al municipiului: Piața Mare, Piața Huet, frumosul Pasaj al Scărilor ce leagă Orașul de Sus de cel de Jos, renumitul Pod al Minciunilor și Piața Mică.

Sperăm ca astfel de expediții culturale să mai fie organizate cu sprijinul UUR, pentru ca tinerii ucraineni să-și cunoască țara cu frumusețile ei.

Daniel BASARABA

Lumea, în deplinătatea sa, reprezintă un spațiu cuprinzător, care se rânduiește în jurul unor credințe, convingeri și doctrine aparte. Diversitatea de oameni care o compun, fiecare individ cu propria sa percepție și deschidere asupra vieții, constituie esența sa definitorie.

Noi, oamenii, suntem ființe sociale care manifestăm o nevoie specifică, cea de apartenență. Prin definiție, conviețuirea face referire la ocuparea unui spațiu de către două sau mai multe persoane, caz în care fiecare membru al unei comunități sau al unui grup social este nevoit să posede luciditatea și armonia omului împăcat atât cu sine, cu propria identitate, cât și cu mediul exterior, cu semenii săi, pentru a putea trăi o viață frumoasă și fericită, în pofida neînțelegerilor și deosebirilor inerente naturii umane.

Identitatea este un element personal, autentic în structura fiecărei ființe umane, realitate ce naște și scoate la lumină conceptul de varietate. Unicitatea, individualitatea și frumusețea lumii stau în diversitate. Tocmai ea oferă vivacitate, culoare, dinamism, punând în mișcare sistemul complex în care trăim, cunoscut sub numele de societate. De multe ori însă, societatea reprezintă un factor care produce conflicte și ridică probleme din cauza oamenilor care sunt incapabili să accepte că a fi diferit nu înseamnă întotdeauna ceva rău, nefast. În majoritatea situațiilor, diversitatea, fie ea reprezentată prin diferențele de religie, fie de cultură ori de etnie sau de alte aspecte asemănătoare, reprezintă elementul necesar în a forma liantul ce va duce la crearea unor noi perspective și deprinderi; ea trebuie acceptată cu mintea și brațele deschise, căci doar în felul acesta vom înțelege mai ușor și vom afla mai multe despre lumea întreagă și secretele sale, despre oamenii din jurul nostru și despre relațiile care se formează între noi.

O societate trasă la indigo, creată după un oarecare tipar prestabilit, ar conduce încet, dar sigur, spre monotonie, spre dispariția opiniilor și ideilor variate, iar, ca și consecință, procesul continuu de dezvoltare și evoluție al societății ar putea fi întrerupt, având chiar posibilitatea de a

Despre diversitate

înceta să mai existe. Evoluția se realizează prin comunicare deschisă, prin schimburi de cuvinte, de idei și principii, care au ca scop final crearea unei versiuni din ce în ce mai bune a societății actuale.

În edificarea și consolidarea unei conviețuiri armonioase, principalul act social care trebuie cultivat și respectat este toleranța. De multe ori, perspectiva noastră asupra unei persoane este încețoșată de aspectele sociale, etnice, religioase, culturale, lingvistice sau chiar legate de sănătatea acesteia, atât de cea corporală, cât și de cea mintală, care, frecvent, se transformă în piedici privind crearea unor relații, indiferent de natura lor.

Toți oamenii au propria lor cale, croită pe măsura gândurilor, dorințelor și faptelor lor, pe care trebuie să o urmeze fără a interveni în drumul altora cu reavoință sau cu intenția de a face schimbări netrebuincioase. Adevărat, ne punem întrebarea: de ce unii oameni sunt încercați de nevoia de a schimba caracterul și opiniile altora, astfel încât acestea să fie în acord cu principiile lor? Răspunsul stă, de cele mai multe ori, în preconcepțiile învechite încă prezente azi, în stereotipurile acide, adânc gravate în structura societății, în mentalitățile prăfuite ale oamenilor care refuză cu desăvârșire să facă ordine pe raftul cu valori morale, concepții și credințe. Calmul, liniștea sufletească, armonia generală, întrajutorarea sunt elementele care ar trebui să domine spațiul social, pentru ca fiecare membru să trăiască în

pace, după propriile convingeri și obiceiuri, fără a fi judecat, atâta timp cât nu perturbă modul de viață al aproapelui său și nu încearcă să-și impună ideologiile.

Din punctul meu de vedere, o societate poate înflori și poate reprezenta un spațiu confortabil și adecvat desfășurării activităților cotidiene numai atunci când nu există ură și discriminare, iar oamenii nu pun etichete celor din jur pe baza mediului din care își trag rădăcinile și nu îi judecă minuțios pentru fiecare lucru ori faptă.

În fond, toate cele de trebuință în a face lumea să fie mai bună sunt gratuite și nu necesită un efort ieșit din comun. Pentru ca iubirea și pacea să domine relațiile interumane, trebuie doar să fim buni și deschiși atât cu inima, cât și în gândul, să oferim respect chiar și atunci când întâlnim oameni diferiți. Este oare aceasta o cerință de neîndeplinit?

Luna iunie debutează cu Ziua Copilului. Luna celor mici ne oferă prilejul de a reflecta asupra valorilor noastre și ne reamintește că fiecare copil

din această lume trebuie tratat, iubit și respectat în egală măsură, indiferent de culoarea pielii, de religie sau de alte aspecte. Copiii sunt diferiți, cu toții au preocupări și interese diverse, însă ei sunt cei care reușesc cel mai bine să treacă peste aceste diferențe și să ne ofere un model demn de urmat în ceea ce privește înțelegerea și armonia, tocmai prin inocența și puritatea acțiunilor și gândurilor lor. Copilăria este o perioadă extraordinară, care rămâne în mintea și sufletul fiecărei persoane pentru toată viața, deci haideți să încercăm

să o facem cât mai bună și cât mai frumoasă pentru copiii din jurul nostru.

La mulți ani, copii minunați din lumea întreagă!

Cezara-Florina GRIGORAȘ

A V-a ediție a „Zilei Cămășii Ucrainene”, la Satu Mare

Filiala Satu Mare a UUR a marcat Ziua Mondială a Cămășii Tradiționale Ucrainene. Evenimentul cultural intitulat „Ziua Cămășii Ucrainene”, ajuns la a V-a ediție, s-a desfășurat duminică, 23 mai, la Tarna Mare, în format hibrid: cu participare fizică și online.

Acțiunea a fost organizată de filiala UUR Satu Mare în parteneriat cu Congresul European al Ucrainenilor, Consiliul Județean Satu Mare, Consiliul Local Tarna Mare, Muzeul Județean Satu Mare, Muzeul de Arhitectură și Civilizație Populară din Ujgorod (Ucraina), Radio România Internațional, Consiliul Local Micula, Muzeul „Casa lui Pinte” din Veliatyno (Ucraina), Asociația „Rădăcini Tărnărene” din Tarna Mare, Școala Gimnazială „Gellért Sándor” din Micula, Școala Generală cu clasele I-III din Hija (din cadrul Consiliului Local Raional Berehove, Ucraina).

Scopul principal al evenimentului a constat în prezentarea, promovarea și popularizarea atât a cămășilor ucrainene, respectiv a celor românești, în rândul tinerilor și al populației, în general, cât și a altor valori culturale ale ucrainenilor.

La sărbătorirea Zilei Cămășii Ucrainene, au participat: președintele UUR – deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi, membrii Consiliului (Radei) UUR, ai Comitetului filialei Satu Mare, ai organizațiilor municipale și locale din Satu Mare Micula, Tarna Mare, Agriș, Păulian, Terebești, Moftin, Decebal, Rătești, consilieri ai Consiliului Local Tarna Mare, directorul Școlii Gimnaziale „Gellért Sándor” din Micula – Csabo Doboș, primarul comunei Agriș – Elek Szabo, primarul și viceprimarul comunei Terebești – Mariana Nicoleta Avorniciți și Tudor Chiorean, realizatorul de programe din cadrul Televiziunii locale Nord-Vest TV – Dumitru Țimerman, directorul Muzeului „Casa lui Pinte” din Veliatyno, raionul Hust (Ucraina) – Janna Mykytiuk, directorul Muzeului de Arhitectură și Civilizație Populară din Ujgorod (Ucraina) – Vasyl Kotsan și alți invitați. Nu au lipsit nici formațiile artistice.

Nicolae Miroslov Petrețchi, președintele Uniunii Ucrainenilor din România și deputat în Parlamentul României, a adresat cuvinte de felicitare dnei Irina Liuba Horvat, președinte filialei UUR Satu Mare și secretar general al UUR, conducerii Primăriei și Consiliului local din Tarna Mare, dnei primar Monica Sobius, președintilor organizațiilor locale ale filialei sătmărene a UUR, pentru modul cum au organizat cea de-a V-a ediție a „Zilei Cămășii Ucrainene”. Printre altele, domnia sa a mărturisit: „Pentru fiecare etnie, costumul popular este o adevărată comoară. Noi avem datoria să-l transmitem generațiilor viitoare. Scopul acestei sărbători constă în a îmbrăca și păstra la loc de cinste cămașa ucraineană. Este nemaipomenit când vezi oamenii că merg la biserică îmbrăcați în cămașa tradițională ucraineană...”.

Monica Sobius, primarul comunei Tarna Mare, a menționat: „Este o onoare pentru comuna noastră, dar și pentru ucrainenii care locuiesc aici, că putem sărbători împreună Ziua Cămășii Ucrainene. Vom fi mereu alături de prietenii noștri ucraineni din Satu Mare și Ucraina. Pace poporului ucrainean! Pace în casele ucrainenilor! Pace în sufletele tuturor ucrainenilor de pretutindeni!”.

Miroslov Nicolae Petrețchi, președintele filialei Maramureș a UUR a subliniat că „Ziua Cămășii Ucrainene” este una din cele mai importante acțiuni organizate de Uniunea Ucrainenilor din România.

Totodată, a precizat faptul că, anual, Uniunea organizează și finanțează peste 350 de acțiuni care se desfășoară în cele 12 filiale ale acesteia, iar el face tot posibilul de a fi, întotdeauna, prezent la acțiunile organizate de filiala sătmăreană.

Toți cei care au rostit alocuțiuni, atât fizic, cât și online, au vorbit la modul superlativ despre această minunată sărbătoare, dedicată cămășii ucrainene, adresând cuvinte de felicitare tuturor celor implicați în organizarea evenimentului.

Conform tradiției, președintele UUR, Nicolae Miroslov Petrețchi, a dăruit cămăși ucrainene persoanelor care au avut o contribuție deosebită în dezvoltarea cooperării româno-ucrainene și la promovarea tradițiilor și culturii ucrainene, și anume: avocatului Văsălie Moiş, membru de onoare al Uniunii Ucrainenilor din România; primarului comunei Micula, Istvan Doboș; directorului Școlii Gimnaziale „Gellért Sándor” din Micula, Csaba Doboș; primarului comunei Agriș, Elek Szabo; primarului comunei Terebești, Mariana Nicoleta Avorniciți, membru de onoare al filialei Satu Mare a UUR și realizatorului TV Dumitru Țimerman.

Președintele organizației locale Tarna Mare din cadrul filialei UUR Satu Mare, Florin Danco, a dăruit din partea biroului organizației un tort sub formă de cămașă președintelui UUR, Nicolae Miroslov Petrețchi, deputat în Parlamentul României, ca simbol al „Zilei Cămășii Ucrainene” și pentru tot ce a întreprins și realizat atât pentru comunitatea ucraineană din Satu Mare, cât și în acțiunile de sprijinire a cetățenilor României. Și Janna Mykytiuk împreună cu prietenii din localitatea Veliatyno, raionul Hust (Ucraina), au oferit (la fel ca la cele patru ediții precedente) deja tradiționalul tort, sub formă de ie, pregătit cu această ocazie specială, în semn de prietenie și de bun augur pentru viitoarele colaborări culturale.

„Ziua Cămășii Ucrainene” de la Tarna Mare s-a încheiat cu un spectacol de excepție, susținut de copiii ucraineni din Micula, Satu Mare, Tarna Mare și Terebești, care au recitat poezii despre cămașa ucraineană. Acestora le-au urmat: grupul vocal „Miculeanca”, coordonat de Morar Loredana; grupul folcloric „Florile Tărnii”, coordonat de Bianca Cionca; grupul vocal „Berehynia”, coordonat de Myroslava Iakobișyn, directorul Căminului cultural din Veliatyno (Ucraina); grupul folcloric de elevi „Hyjanocika”, coordonat de Oksana Uhaci, directorul muzeului comunei Hija (Ucraina); grupul folcloric „Selyșcea Spivanka” din localitatea Nyjne Selyșce, raionul Hust (Ucraina); ansamblul folcloric al Casei de Cultură din localitatea Homsk a Consiliului Local Berehove; ansamblul Instrumental al Școlii de muzică pentru copii din Verboveț și violonistul Oleksii Tomyșyn din satul Nyjne Selyșce, raionul Hust.

Numărul mare al participanților care au purtat cămașa tradițională, a demonstrat dragostea lor față de cultura proprie, prețuirea valorilor naționale și promovarea moștenirii etnografice a strămoșilor, deoarece costumul tradițional popular reprezintă unul dintre elementele de bază ale culturii unui popor. Cu toții au înțeles că modul cel mai rapid și sigur prin care o comunitate își poate exprima identitatea este costumul popular, el fiind unul dintre simbolurile sociale cele mai relevante și prima carte de vizită a oricărei comunități.

Irina Liuba HORVAT

Învățând împreună pentru modernizarea școlii

Start Day Shadow Day

Miercuri, 19 mai 2021, Școala Gimnazială Bălcăuți a găzduit prima acțiune Day Shadow Day, din cadrul proiectului transfrontalier „Acces îmbunătățit în școlile din zona rurală transfrontalieră Yordaneshty și Bălcăuți”, în care sunt implicați profesorii de limba română și ucraineană din cele două școli.

Unul dintre obiectivele specifice ale proiectului este acela ca profesorii de limba română din Bălcăuți (România) să-i sprijine pe profesorii ucraineni, în vederea îmbunătățirii abilităților de predare în limba română, iar profesorii de limba ucraineană din Iordânești (Ucraina) să-și sprijine colegii din Bălcăuți. La sfârșitul fiecărei activități, va fi efectuată o evaluare și vor fi identificate problemele ce pot fi îmbunătățite cu ajutorul acestor activități, astfel încât profesorii care predau în limba minorităților să-și poată perfecționa abilitățile de predare.

Lecțiile demonstrative au fost susținute de către doamnele profesoare Anca Știubianu – pentru limba ucraineană și Lăcrămioara Grigoriuc – pentru limba română. Din partea ucraineană, au fost prezente doamnele profesoare Marina Șapcă – pentru limba română și Viorica Meglei – pentru limba ucraineană.

Trudind pe ogorul limbii române

Lecția de limba română, intitulată „Copilăria, vis nesfârșit”, s-a desfășurat la clasa a V-a. Demersul didactic a fost construit respectând modelul comunicativ-funcțional, specific acestui obiect de studiu, model ce presupune învățarea integrată a limbii, a comunicării și a textului literar.

Orice act de comunicare comportă două tipuri de procese: a. *producerea mesajelor* (emiterea și exprimarea în scris ori oral a acestora); b. *receptarea mesajelor* (ascultarea sau lectura lor). Ținând

cont de această realitate, modelul comunicativ-funcțional impune ca finalitatea disciplinei limba română să fie centrată pe comunicare, proces în care interacționează patru deprinderi fundamentale: înțelegerea după auz, lectura, vorbirea și scrierea.

Tema pentru acasă, care a constat în alcătuirea unui text narativ cu titlul „O călătorie misterioasă” și în care trebuiau să se regăsească diverse tipare textuale (nativ, dialogat și descriptiv), a fost

verificată prin metoda *Scaunul autorului*. Această modalitate este foarte iubită de copii, deoarece *ele-vul-scriitor* este invitat pe „scaunul autorului”, citind lucrarea realizată. La finalul lecturii, elevii își interviează colegul cu scopul de a le clarifica elemente din „laboratorul de creație”.

Ca texte suport de lucru au fost alese două fragmente purtând semnătura scriitorului Ionel Teodoreanu: „Prăvale-Baba” și „Ulița copilăriei”. Exercițiul de prelectură a constat în înțelegerea conținutului celor două cărți, pornind de la coperta și titlul acestora. Pentru a vedea dacă previziunile lor sunt reale, elevii au trecut la lectura fragmentelor de pe fișa de muncă, totodată, fiindu-le recomandată citirea integrală a cărților. La finalul lecturii, le-a fost cerut elevilor să-și exprime printr-un cuvânt (sentiment/emoție) starea pe care le-a provocat-o această lectură, motivând alegerea făcută. *Cuțiuța cu sentimente* a clasei s-a îmbogățit, astfel, cu trăiri sincere, specifice vârstei copilăriei. Ver-

ficarea înțelegerii celor citite a fost realizată prin adresarea de întrebări în perechi, având ca punct de plecare conținutul textelor și stabilirea de asemănări și deosebiri între cele două fragmente.

Apoi, elevii au trecut la rezolvarea de exerciții diverse din domeniul foneticii, vocabularului, morfologiei și sintaxei, demonstrându-și și, în același timp, dezvoltându-și competențele de comunicare în limba română.

Deoarece dialogul reprezintă principala formă de comunicare orală, elevii au fost provocați să iasă din lumea textelor citite și să alcătuiască drept temă pentru acasă un dialog: 1. fie despre

importanța pe care o are educația primită în familie, 2. fie dintre un copil și „ulița lui”. Dialogul trebuia structurat în funcție de următoarele repere: utilizarea elementelor verbale, nonverbale și paraverbale; exprimarea adecvată a emoției, comunicarea atentă și empatică; respectarea regulilor de redactare, de ortografie și de punctuație.

Ora s-a încheiat cu realizarea unui *copac al valorilor* pe care elevii le-au descoperit citind textele suport propuse. Evaluarea activității s-a făcut atât prin aprecieri verbale cu privire la modul de implicare a elevilor și notarea celor care au lucrat și răspuns corect pe parcursul activității, cât și prin completarea unei fișe de autoevaluare.

La finalul activității, unul dintre elevi a recitat poezia „Moartea căprioarei” de Nicolae Labiș.

Impresii despre ora de limba română am cules de la doamna profesoară de limba și literatura română Marina Șapcă, director adjunct al Școlii de cultură generală de gradele I–III Iordânești: „Profesoara și-a stabilit drept obiective verificarea și consolidarea cunoștințelor elevilor, precum și dezvoltarea mai multor competențe comunicative. La finalul orei, am constatat că elevii au demonstrat competențe de comunicare formate, în special, în cadrul activității didactice și a celei extradidactice, de predare-învățare a cunoștințelor, de formare a priceperilor și deprinderilor, de comunicare interumană și relaționare în cadrul orelor de română. S-a pus accentul pe activitatea interactivă și pe cea a conlucrării între elevi și între elevi și profesoară, de cele mai multe ori, rolul profesoarei fiind cel de observator, îndrumător, cunoscător, capabil să dirijeze pentru a îmbunătăți statutele deficitare, de a stimula și dezvolta competențele de comunicare ale elevilor. În timpul orei, au fost prezente diferite forme și metode de lucru:

conversația, scaunul autorului, explozia stelară, lectura, exercițiul creator etc. Elevii au lucrat productiv, și-au exprimat liber părerile și emoțiile, au formulat întrebări, au dat răspunsuri și au rezolvat exercițiile de limba română. La final, au realizat un *copac al valorilor*. A fost o lecție susținută corect din punct de vedere metodic și educațional, atingându-și obiectivele propuse. Mulțumesc profesoarei Lăcrămioara Grigoriuc pentru această lecție model, direcțiunii școlii, coordonatorilor proiectului pentru posibilitatea de a participa la acest necesar schimb de experiență”.

Păstrând limba ucraineană maternă în suflet

Lecția de limba ucraineană s-a intitulat „Povești ucrainene” și s-a desfășurat la clasa a III-a. Pentru captarea atenției elevilor, a fost realizată o expoziție cu cărți de povești. Elevii au identificat tipul de cărți și au amintit poveștile cunoscute de ei. Le-au fost prezentate planșe de pe care trebuiau să recunoască animalele din imagine, și anume:

vulpea, racul, măgarul și câinele. Apoi, elevii au fost anunțați că vor studia două povești, ale căror personaje sunt animalele prezente în imagini: „Vulpea și racul” de Ivan Franko și „Cum faci, așa găsești” – poveste populară. Prima poveste au

urmărit-o prezentată cu ajutorul videoproiectorului, iar pe a doua au ascultat-o în lectura doamnei profesoare. La finalul vizionării/lecturii, au identificat trăsăturile personajelor și mesajul transmis de cele două texte, notându-le și în caiet. Elevii care au răspuns la oră au primit drept recompensă stelute colorate. Tema pentru acasă a constat în colorarea personajului preferat din textele studiate și alcătuirea a trei propoziții despre respectul animal.

Activitatea s-a încheiat cu un moment artistic, pregătit în colaborare cu doamna învățătoare Rodica Șoiman, constând în dramatizarea cunoscutei povești „Mănușa”.

La final de activitate

Încheiem cu un gând al domnului profesor Petru Șoiman, liantul dintre primărie și școală: „Lecțiile desfășurate astăzi sunt parte componentă a întregului proiect și au drept scop înființarea unui Centru de consiliere școlară și profesională în cadrul școlilor implicate în proiect. Le mulțumim cadrelor didactice de la școala noastră pentru munca depusă în susținerea acestor lecții demonstrative, doamnelor profesoare de la școala din Iordânești pentru colaborare și, bineînțeles, elevilor care au participat și s-au pregătit temeinic”.

Convalia HREHORCIUC

ZILELE CULTURII UCRAINENE, LA IAȘI

Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România, în parteneriat cu Muzeul Municipal „Regina Maria” și Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, a organizat și desfășurat în cadrul „Zilelor culturii ucrainene”, un eveniment complex, dedicat tradițiilor și obiceiurilor specifice ucrainenilor în două dintre cele mai apreciate domenii de către publicul spectator, oriunde s-ar desfășura ele: cântecele și dansurile populare

ucrainene, respectiv tradițiile și inovațiile în arta culinară ucraineană.

Acțiunea s-a dorit a fi o continuare a manifestărilor organizate în cadrul acțiunii „Iași – Multiculturalitate – acte și documente”. Prima parte a activităților a avut loc în ziua de 5 iunie 2021, la sediul filialei Iași, și a constat în organizarea unei expoziții de carte, postere și rețete din bucătăria tradițională ucraineană. Partea a doua s-a desfășurat la Galeriile de artă ale municipiului Iași „Dan Hatmanu”, la care au participat reprezentanți ai organelor locale (Primăria și Consiliul Județean Iași), ai minorităților, ai Universității „Alexandru Ioan Cuza”, ai altor instituții și organizații cu care filiala UUR Iași colaborează.

Totodată, am dorit ca evenimentul să fie și un moment dedicat Zilei Copilului, fapt pentru care programul literar muzical a fost susținut, în principal, de către cei mici.

În deschiderea acțiunii, președintele filialei a citit scrisoarea de felicitare, primită din partea primarului municipiului Iași, dl Mihai Chirica, cu ocazia acestui eveniment, în care, printre altele, este subliniată buna colaborare statornicită de-a lungul anilor între filiala noastră și Primăria Municipiului Iași și materializată prin rezultate deosebite: „Cu ocazia Zilei culturii ucrainene, vă adresez în numele Primăriei Municipiului Iași și al meu personal calde mulțumiri pentru implicarea comunității dumneavoastră în proiectele orașului nostru și pentru diseminarea la nivel local a tradițiilor dumneavoastră specifice, precum și sincere urări de fericire, împliniri și bunăstare. Creația culturală și spirituală a unui popor este consacrată printr-o noblete recunoscută, iar Dvs. ați fost dintotdeauna o autentică putere culturală, cu o identitate națională marcată de un trecut istoric zbuciumat, dar care a trecut cu demnitate peste toate provocările istorice. Vă asigur de întreaga deschidere a Primăriei Municipiului Iași în derularea unor proiecte comune de interes pentru comunitatea ieșeană. Permiteți-mi, domnule președinte, să vă adresez expresia deosebitei mele considerații”.

Evenimentul a continuat cu scurte alocuțiuni din partea directoarei Muzeului municipal „Regina Maria”, a doamnei manager dr. Aurica Ichim, a domnului Moshe Groper, consilier la cabinetul primarului municipiului Iași pentru relația cu comunitățile etnice.

Programul muzical-literar a fost prezentat de moderatorul acțiunii, dna profesor Carmen Zaharia Danicov de la Colegiul de Artă „Octav Băncilă” din Iași, și a debutat cu un mini-concert de muzică clasică, bine primit și îndelung aplaudat de public, în interpretarea cvartetului de coarde „Artix”, având următoarea componență: Karina Pop, Estera Cuzuioc, Marcu Lazăr și Daniel Gherasim, îndrumător profesor Cătălin Sasu. Momentul artistic a continuat cu un buchet de melodii populare românești, în interpretarea soliștilor și a grupului vocal „Glasuri răzășene”, din

care au făcut parte: Anastasia Bînzari, Iosif Harpa, David Harpa, Matei Roșu, Maria Tucan, Maria Darie, Denisa Tudoran, Ana Maria Dumitru și Luiza Muscalu, îndrumător profesor dr. Viaceslav Bînzari și s-a încheiat cu un regal de dansuri populare, clasice și tradiționale specifice minorităților (țigănești, italiene, spaniole, ucrainene), interpretate de membrii ansamblului de dansuri „Veselka” al UUR și copii de la clasa de balet a profesoarei

Rodica Fălișteanu. În cadrul programului, au evoluat elevii: Alexandra Grigore, Iris Liteanu, Elena Angheluș, Rebeca Cristoreanu, Denisa Cordon, Robert Petrea.

În partea a doua a evenimentului, cei prezenți au avut posibilitatea de a degusta din mâncărurile tradiționale ucrainene și de a studia rețetele celor mai reprezentative preparate culinare.

Potrivit înțelegerii dintre organizatori, până la sfârșitul lunii vor continua astfel de acțiuni, ele urmând a fi prezentate de celelalte comunități angajate, de la bun început, în acest proiect, după cum urmează: joi, 10.06.2021, va fi rândul comunității armene, sub sloganul „File de poveste armenească”, iar, sâmbătă, 12.06.2021, vor continua cei de la comunitatea elenă, după care vor urma și alte minorități.

Apreciem că astfel de acțiuni trebuie continuate, având în vedere că printr-un efort comun comunitățile etnice au adus cu ele în țara de adopție cultura, obiceiurile și tradițiile străvechi, acestea jucând un rol important atât în formarea societății ieșene de astăzi, cât și în realizarea unei armonii și simbioze culturale interetnice pe meleagurile moldave, și nu numai.

Victor HRIHORCIUC,
președintele filialei Iași a UUR

Parodie

Copacii pădurii

(din *Curierul ucrainean*,
nr. 431-432, mai 2021)

Privesc la copacii pădurii iubite,
De fapt, la copacii din iarnă rămași,
La crengile lor parțial înfrunzite
Și pe-o cărăruie nostalgic fac pași.

Vor toți la lumină și viață să iasă,
Să-și legene frunza în ploaie și vânt,
Dar vezi că toporul și drujba nu-i lasă
Și mai ales iarna îi pun la pământ.

Copacii pădurii, cândva inspirare
Și leagăn de muze ne-au fost până când
Simțit-am pădurea ce tare o doare
Când vede-și copacii departe plecând.

Și fagi și stejarii, salcâmi mai nou,
Se prea duc de-o vreme departe în lume,
Vânduți foarte ieftin, aproape cadou,
Ce-a fost „aur verde”, azi temă-i de glumă.

Mereu căutat-am să află o cale
Prin care pădurea s-o apăr să pot,
Să-i apăr copacii, minunile sale
Și apele-i limpezi, cu păstrăvi cu tot.

Am scris epistole, satire, o droaie,
Ba și sesizări, chiar în proză am scris,
Dar totul a fost ca o apă de ploaie,
Pădurea se taie la fel, nepermis.

Dar eu nu cedez, voi lupta mai departe,
Voi scrie continuu, poem cu poem,
Și când sunt mai multe, le-adun într-o care
Și-o carte ca lumea, convinge-un sistem!

Lucian PERȚA

În Maramureș, tradiția continuă „Obiceiurile pastorale de primăvară la ucraineni – Mira la huțuli”

Ne este bine cunoscut tuturor faptul că locuitorii din satele montane ale Maramureșului s-au ocupat, din cele mai vechi timpuri, de creșterea animalelor și de păstorit. Păstoritul și exploatarea lemnului erau îndeletnicirile de bază ale oamenilor din această zonă. Și în Bistra, oamenii aveau aceleași preocupări, dar acestea erau aplicate într-un mod cu totul aparte, păstoritul nefiind doar o ocupație moștenită din strămoși, ci și parte a afirmării și manifestării existenței ucrainenilor pe aceste meleaguri, exprimate prin perpetuarea obiceiurilor locale, din generație în generație.

În vremurile de mult apuse, „Mira la huțuli” marca o etapă importantă a transhumanței, a urcării oilor la munte, însă, lucru deosebit de important, acest proces era precedat de câteva acțiuni tehnice, și anume: mulsul oilor, măsuratul laptelui, prepararea cașului și tocmirea ciobanilor, necesare în stabilirea cantității de caș, urdă etc. pe care o va primi, pentru fiecare oaie, proprietarul turmei (cuvântul *mira* este de origine slavă și înseamnă „măsură”, cf. vb. *mireaty* „a măsura”). Ulterior, toate acestea erau urmate de o masă câmpenească, la care participau localnicii ce tocmai își încredințaseră mioarele în grija ciobanilor, pe perioada verii. Cu timpul, acest obicei a evoluat, astfel că, pe lângă masa tradițională de pe câmp, s-a adăugat și o petrecere cu lăutari localnici, chermază care se încheia aproape de miezul nopții.

În ultimele trei decenii, mai exact după anul 1990, mira nu constă doar în mulsul oilor și măsuratul laptelui, ci și în săvârșirea de către preotul satului a unei slujbe de binecuvântare și ocrotire de necazuri a turmei și a ciobanilor, la care participă și localnici. Abia după slujbă, urmează masa, la care predomină produse tradiționale din miel și oaie, precum și nelipsita petrecere câmpenească. Aceasta din urmă, de câțiva ani buni, la inițiativa și cu sprijinul financiar al Uniunii Ucrainenilor din România, s-a transformat într-un festival bine organizat, la care participă atât numeroase formații ce interpretează cântece tradiționale ucrainene, cât și diverse ansambluri de dans. Locul central al momentului artistic constă în interpretarea dansurilor ucrainene specifice și a horilor ucrainene legate de păstorit.

2020 a fost un an în care cele mai multe activități au fost suspendate din cauza pandemiei. De această suspendare nu a scăpat nici prea iubitul nostru festival. În acest an însă, localnicii comunei Bistra, și nu numai, au așteptat cu mare dor organizarea mult așteptatului eveniment – „Mira la huțuli”. Deoarece în luna mai erau în vigoare multe restricții, în special cele legate de distanțarea socială, festivalul nu a putut fi organizat, ca de obicei, cu ocazia sărbătorii Sf. M. Mucenic Gheorghe (la 6 mai), însă eu, preotul paroh, am săvârșit slujba de binecuvântare a turmei, în data de 6 mai, pe locul numit Valea Neagră, la dl Mihai Turus, unde acesta, cu mare drag, a

pregătit cele mai gustoase bucate tradiționale.

După trei săptămâni, respectiv duminică, 30 mai, Uniunea Ucrainenilor din România a organizat, în centrul comunei, tradiționalul festival „Obiceiurile pastorale de primăvară la ucraineni – Mira la huțuli”.

Evenimentul s-a bucurat de prezența unui număr mare de localnici, a membrilor UUR, a deputatului UUR,

Nicolae Miroslov Petrețchi, a primarului comunei Bistra, Vasile Duciuc, a secretarului general UUR, Liuba Horvat, a prim-vicepreședintelui UUR, Vasile Pasenciuc, a vicepreședintei UUR, Anna Sambor, a trezorerului UUR, Vasile Buciuța, a membrilor Consiliului UUR, Pinea Mariciuc și Ioan Recalo, a președinților organizațiilor locale ale UUR Maramureș, Ștefan Chifa, Ionel Matus, a consilierului filialei UUR Maramureș, Maria Papariga, a consilierului UUR din Crăciunești, Ioan Petrovai, a reprezentanților organizațiilor locale ale UUR din satele vecine Bistrei și, bineînțeles, a organizatorului, vicepreședintele UUR și președintele filialei UUR Maramureș, Miroslov Petrețchi.

După alocuțiunile oficialităților, a urmat tradiționala petrecere câmpenească.

Momentul artistic a fost deschis de către copiii corului școlii din localitatea Bistra, pregătiți de președintele organizației Bistra, doamna învățătoare Irina Iordăchianu. Corul bisericesc, condus de doamna preoteasă Iustina Iurcea, a interpretat trei cântece religioase legate de Învierea Domnului Iisus Hristos. Au urmat ansamblurile artistice ucrainene din mai multe localități ale Maramureșului, după cum urmează: din Valea Vișeuului – „Huțulskyi Plai”, din Poienile de sub Munte – grupul vo-

cal bărbătesc „Holos Polonyny” și un grup de instrumentiști, din Crăciunești – grupul vocal „Barvinok”, din Lunca la Tisa – „Veselka”, din Repe-dea – grupul vocal-instrumental „Nadia”, din Rona de Sus – un grup de instrumentiști de muzică tradițională, din Ruscova – un grup de trâmbițași.

Pentru noi, comunitatea ucraineană din Bistra, această sărbătoare este la fel de importantă precum una religioasă, înscrisă cu litere roșii în calendar, deoarece așteptăm cu nerăbdare sosirea primăverii, când, odată cu reînvierea naturii, aducem la viață și noi tradițiile și obiceiurile lăsate nouă spre moștenire de moșii și strămoșii noștri.

Acțiunea s-a desfășurat cu respectarea regulilor de distanțare socială, în vederea prevenirii răspândirii coronavirusului (COVID-19).

Ioan IURCEA

Păstoritul – tradiție și perpetuare

Păstoritul reprezintă o frumoasă ocupație străveche care se păstrează cu bucurie și trudă în zonele extinse ale Munților Carpați. Acest fenomen se perpetuează și la Bistra, în județul Maramureș, unde recent a fost găzduită o nouă ediție a Festivalului „Obiceiuri pastorale de primăvară la ucraineni – Mira la huțuli”. Evenimentul marchează o etapă importantă a procesului de transhumanță, practicat de mii de ani, și anume urcarea turmelor de oi la munte, fiind inițiat de Uniunea Ucrainenilor din România din dorința de a conserva și promova cutumele străvechi, autentice obiceiuri pastorale precum mulsul oilor, măsuratul laptelui, prepararea cașului, tocmirea ciobanilor și multe altele. Deoarece aceste obiceiuri sunt urmate, în mod obișnuit, de o petrecere câmpenească, la eveniment, au participat un număr mare de coruri, ansambluri artistice, formații instrumentale etc. În mijlocul unui public numeros, au fost prezenți și reprezentanții oficialităților naționale și locale: deputatul UUR, dl Nicolae Miroslov Petrețchi, însoțit de alți reprezentanți de seamă ai Uniunii, primarul comu-

nei Bistra, dl Vasile Duciuc, organizatorul evenimentului, vicepreședinte al UUR și președintele filialei UUR Maramureș, dl Miroslov Petrețchi și alții.

Păstrarea valorilor naționale, importanța conservării și promovării tradițiilor în societatea actuală sunt determinate, printre altele, și de nevoia cunoașterii istoriei, a datinilor, a folclorului și a tuturor meșteșugurilor dobândite de-a lungul mai multor generații. Prin aflarea și cunoașterea profundă a acestora, învățăm să prețuim valorile care ne leagă și formăm o legătură strânsă cu trecutul, dăruind astfel, mai departe, moștenirea culturală pe care am primit-o ca o completare în evoluția noastră identitară. Una dintre aceste valori o reprezintă păstoritul care, de-a lungul timpului, a demonstrat că poate să modeleze relațiile dintre oameni, animale și ecosistemele montane. Factorii care au generat prosperitate pe parcursul mai multor veacuri și au permis generațiilor de oi să dea naștere tradiției păstoritului sunt existența cererii pentru animale și pentru produsele acestora, cunoașterea locurilor, uti-

lizarea pajiștilor montane, a pădurilor și a resurselor de apă, creșterea turmelor și crearea unor practici sociale specifice colectivităților pastorale, însoțite de rânduielile caracteristice acestora. Păstorii din Munții Carpați sunt continuatorii unor tradiții ancestrale inedite, iar transmiterea obiceiurilor care călăuzesc păstoritul carpatic fac, ca în ziua de azi, să fim martori oculari ai unui proces ce își păstrează încă o mare parte din autenticitate, de o bogăție fantastică. Totodată, păstoritul constituie un element al peisajului și reprezintă o parte a patrimoniului cultural. Acesta a permis crearea unor mari comunități umane tocmai datorită acestei ocupații, devenind un factor generator de identitate locală, regională sau națională, prin formarea unor puternice legături sociale.

Transhumanța reprezintă o deplasare temporală, altitudinală și latitudinală a turmelor de oi pentru iernat, o fază înaintată a păstoritului, apărută din nevoia utilizării eficiente a pășunilor și a fânețelor situate la o distanță semnificativă de satul original al oierilor. Păstoritul transhumant presupune mișcarea turmelor și a unui număr relativ mic de ciobani.

Fabian POPOVICI
(Continuare în pagina 14)

Filiala Botoșani a UUR l-a sărbătorit pe Șevcenko

În istoria fiecărei națiuni, există câte un nume care este prețuit ca „lumina ochilor” și transmis, din generație în generație, cu mare drag și respect. Pentru ucrainenii din Ucraina, pentru etnicii ucraineni din alte țări și pentru cei din diaspora este Taras Șevcenko. Ucraina nu a avut un fiu, un alt poet care să-și iubească atât de tandru și devotat poporul și să sufere atât de mult pentru acesta, cum a făcut-o Șevcenko. El a fost cel care a păstrat și i-a redat oamenilor „glasul”, limba ucraineană. Întreaga creație a marelui Kobzar este pătrunsă de compasiune pentru soarta Ucrainei și a locuitorilor ei. Pentru fiecare dintre noi, ucrainenii, numele Șevcenko este sacru. Iubitorii artelor vizuale din majoritatea țărilor lumii se desfășoară cu picturile, desenele și gravurile lui Șevcenko, iar poezia sa a deschis ușa ucrainenilor spre o lume necunoscută până atunci de ei.

Filiala Botoșani a UUR, împreună cu organizațiile locale din Rogojești, Botoșani și Căndești, a organizat acțiunea culturală *Taras Hrehorovyci Șevcenko – poet național ucrainean*, cu ocazia celei de-a 207-a aniversări de la nașterea poetului.

Acțiunea s-a desfășurat în zilele de: vineri, 28 mai 2021, în locali-

tatea Rogojești, comuna Mihăileni, la sediul filialei Botoșani a Uniunii Ucrainenilor din România, unde a participat președintele UUR, dl deputat Nicolae Miroslov Petrețchi; sâmbătă, 29 mai 2021, în sala de conferințe a Complexului Belvedere din Botoșani, unde a fost prezent și prefectul județului Botoșani, dl Dan Nechifor, și duminică, 30 mai 2021, la Căminul Cultural din localitatea Căndești.

La eveniment, au fost invitați și au participat reprezentanți ai autorităților locale și județene, primari, consilieri locali, inspectori școlari, reprezentanți ai unor organizații și instituții cu care filiala UUR Botoșani colaborează. Pe parcursul celor trei zile de festivități, au fost prezente circa 200 de persoane.

Au participat etnici ucraineni din localitățile Rogojești, Căndești, Mihăileni, Oroftiana, Vârfu Câmpului, Bucecea, Tudor Vladimirescu și din municipiul Botoșani.

Invitații de onoare din Ucraina au fost dl Hrihori Vanzureak, primarul orașului Hliboca; dna Natalia Budai, primarul comunei Sterce; dna Lilia Zabolotniuk, primarul comunei Volcineții Vechi; dl Necolai Bodnariuc, directorul școlii cu predare în limba română din Oprișeni, iar, din partea

Uniunii Ucrainenilor din România, a participat dl Victor Hrihorciuc, vicepreședinte al UUR.

Festivitățile au fost deschise de președintele filialei cu prezentarea oaspeților de onoare, după care a urmat intonarea imnurilor de stat ale celor două țări vecine, al României, respectiv al Ucrainei, și scurte alocuțiuni ale invitaților, în care s-au referit la semnificația momentului și la bunele relații de colaborare, stabilită între diversele instituții și organizații din cele două state.

Moderatorii evenimentului, dl profesor Paul Bilocopetiuc și dna profesoară Cozmina Maidaniuc, folosind mijloacele electronice, au prezentat publicului spectator aspecte din viața și opera marelui poet ucrainean, geniul literaturii ucrainene și unul dintre cei mai mari scriitori ai literaturii universale – Taras Șevcenko.

Programul artistic a inclus poezii și cântece pe versurile lui Taras Hryhorovyci Șevcenko, și nu numai, recitate, respectiv interpretate de Denisa Anițulesei, Codrin Anițulesei, Denisa Antica, Denisa Chelimandra și Paula Ciornodoli, Georgiana Petrașciuc, George Petrașciuc, elevi ai școlilor gimnaziale din Căndești și Rogojești.

Membrii grupurilor populare de amatori „Vesna” („Primăvara”), „Bukovynski kvity” („Florile Bukovinei”) – seniori (coordonator Cozmin Iavorenciuc) și „Bukovynski kvity” – juniori (coordonator dr. Aurel Grămadă) din cadrul filialei Botoșani ai UUR, alături de grupurile vocale „Vyșyvanka” din Staryi Vovcynet și „Verbycynka” din Sterce – Ucraina, au prezentat un potpuriu de cântece ucrainene și românești. La finalul spectacolului, octogenarul rapsod popular Vasile Scutelnicu, acompaniat la acordeon de Sorin Șeucaliuc, a încântat audiența cu o suită de doine și melodii populare în limba ucraineană.

Memoria lui Taras H. Șevcenko, preceptele sale profetice și testamentul spiritual trăiesc și în rândul comunității ucrainene din România. Șevcenko este și va rămâne actual, e un model pentru ucrainenii care locuiesc în România, deși s-a născut acum 207 ani. Avem convingerea că Șevcenko va continua, de-a pururi, să „trăiască” și să „vorbească” ucrainenilor de pretutindeni în același mod actual și adevărat.

Evenimentul acesta a constituit

o ocazie de a prezenta însemnătatea personalității lui Taras Șevcenko pentru ucrainenii din județul Botoșani, și nu numai, ca un izvor din care ne tragem credința, puterea, speranța și dragostea.

Victor HRIHORCIUC,
vicepreședinte UUR

Iași – Multiculturalitate – acte și documente

În perioada 14 mai 2021 – 15 iunie 2021, la Galeriile de Artă „Dan Hatmanu” din Iași, Primăria municipiului Iași împreună cu Muzeul Municipal „Regina Maria” Iași și în colaborare cu Uniunea Armenilor din România, Federația Comunităților Evreiești din România, Uniunea Democrată Turcă din România, Asociația Partida Romilor Pro-Europa, Uniunea Elenă din România, Comunitatea Rușilor Lipoveni din România, Uniunea Ucrainenilor din România – filiala Iași, Direcția Județeană a Arhivelor Naționale ale României au organizat expoziția „Iași – Multiculturalitate – acte și documente”.

La realizarea evenimentului, care a constat în expunerea de documente, stampe, fotografii legate de fenomenul multiculturalității, s-au im-

plicat cercetători de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” și Institutul de Istorie „A.D. Xenopol” din Iași.

Deschiderea oficială a expoziției a avut loc în ziua de vineri, 14 mai, ora 11.00, cu o alocuțiune dedicată evenimentului, prezentată de către cercetătorul științific dr. Marius Chelu, în care a fost subliniat faptul că dacă, în anii precedenți, s-a manifestat un oarecare interes pentru păstrarea memoriei viețuirii pe aceste meleaguri a mai multor minorități, în ultimii ani, interesul în acest sens a scăzut considerabil. Prin urmare, este nevoie ca minoritățile, deși au rămas în număr mai redus, din cauza emigrării, să se implice mai mult atât în cercetarea privind rădăcinile comunității lor, cât și în promovarea tradițiilor și valorilor specifice.

În continuare, reprezentanții minorităților participante la eveniment au avut scurte luări de cuvânt cu referire la istoricul comunității din care provin, iar, în final, primarul municipiului Iași, dl Mihai Chirica, a concluzionat: „Iașul a reușit să fie o casă bună pentru toate etniile. *Nihil sine Deo* nu este un dicton valabil doar pentru creștini, ci pentru întreaga umanitate, de la crearea lumii și până în zilele noastre. Cine nu a înțeles aceste lucruri înseamnă că nu a înțeles nimic. Cele mai mari atrocități de-a lungul istoriei s-au desfășurat acolo și atunci când nu era prezent și Dumnezeu. Trebuie să dispară din comportamentul nostru principiul superiorității

majorității, dar și principiul minorității cu drepturi mai multe. Trebuie să ne comportăm și să ne tratăm semenii echitabil. Timpul o să ne demonstreze că adevărul, frumosul, iubirea și înțelegerea sunt principii ale vieții, prin care, dacă le promovăm, ne îmbogățim reciproc”.

Încă odată, apare ca o necesitate, pentru minoritatea noastră, de a fi realizată mult așteptata istorie a ucrainenilor din România, iar aceasta cu atât mai mult, cu cât, pe zi ce trece, numărul celor din generațiile care au trăit și au cunoscut istoria ucrainenilor din România se diminuează, rămânând, din păcate, tot mai puține izvoare scrise, stampe și fotografii.

Victor HRIHORCIUC
președintele filialei Iași a UUR

Răsfoind epic lirica ucraineană

Concursul de recitare a poeziei ucrainene, zona Siret, Suceava

Concursul de recitare a poeziei ucrainene se adresează elevilor care frecventează învățământul primar, gimnazial sau liceal în școlile cu predare în limba ucraineană din România, fiind inițiat și organizat de filiala Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România. Scopul acestuia constă în educarea elevilor în spiritul dragostei pentru limba ucraineană maternă, perfecționarea cunoștințelor de limbă ucraineană, promovarea literaturii ucrainene în rândul elevilor.

Reprezentanți de seamă ai culturii și literaturii ucrainene din patria-mamă sunt: poetul Taras Șevcenko, poetul și scriitorul Ivan Franko, scriitorul Sholem Aleichem (1859-1916) și dramaturgul Lesea Ukrainka, operele lor devenind parte a literaturii universale. Literatura, pentru ucraineni, este și o formă de relaxare, expresie și pasiune, care durează o viață întreagă.

Concursul acesta încheagă în mlădițe noi suflete tinere care exprimă, prin versurile marilor poeți, simțiri actuale. Exersarea limbii, trăirea ei cu cuvântul, cu gândul, cu inima fac acest concurs plăcut, accesibil și iubit de generația tânără. Criteriile după care se face jurizarea sunt recitarea, dicția, interpretarea artistică, intonația, gesturile adecvate, costumația și citirea unui text la prima vedere, corespunzător anului de studiu. Ultimele două criterii se aplică doar elevilor începând cu clasa a IV-a.

La faza națională a concursului, participă câștigătorii premiilor întâi de la etapele județene ale acestuia, câte un concurent pe clasă, de la clasa pregătitoare până la clasa a XII-a. Juriul, alcătuit din cinci membri, va fi desemnat de UUR Maramureș și va fi format din profesori de prestigiu în domeniul limbii ucrainene. Punctajul maxim care poate fi obținut de un concurent e de 10 puncte.

Pentru concurenți și pentru profesorii coordonatori este o provocare alegerea textului potrivit și un motiv de a răsfoi încă o dată pagini din literatura ucraineană: Taras Șevcenko (1814-1861)

– cel care a făurit o epocă de aur în literatura ucraineană. Volumul liric „Kobzarul” (1840) și alte creații poetice reflectau speranțele și aspirațiile poporului ucrainean, devenind o declarație a independenței literare și intelectuale a ucrainenilor, simbol al culturii ucrainene în întreaga lume; Ivan Franko (1856-1916), cunoscut ca și poet, dar, deseori, considerat ca fiind cel mai talentat și prolific scriitor ucrainean de la începutul secolului XX, a cărui operă cuprinde, în afară de lirică, și proză, dramaturgie, opere filozofice și creații pentru copii; Lesea Ukrainka (1871-1913) – cea care a îmbogățit literatura ucraineană cu poemele și dramele sale neoromantice.

Poezia „Tyșa morska” („Linieștea mării”) a Lesei Ukrainka, recitată cu candoarea celor șapte ani ai Mariei Ștubianu din clasa I, Școala Gimnazială „Petru Mușat”, Siret, a obținut locul întâi la faza județeană a Concursului de recitare a poeziei ucrainene. Alte premii obținute de către elevii aceleiași școli sunt: Burlică Ecaterina (clasa a II-a), mențiune; Grigoraș Eduard (clasa I), diplomă de participare; Popovici Alexandra (clasa I), premiul al III-lea. Elevii au fost coordonați de doamna profesoară Mirabela Carpiac, un dascăl care a făcut și face în continuare din învățarea, predarea și promovarea limbii și culturii ucrainene o profesiune de credință. Coordonați tot de doamna, rezultate deosebite au obținut și elevele Băncescu Andreea, Jimblaru Eliza (Școala din Vășcăuți) și Iliuc Ana-Maria (Școala din Baineț). De asemenea, premiata a fost și eleva Turliuc Maria-Mirabela, coordonată de doamna profesoară Carmen Crâșmar.

Atât elevii câștigători, cât și ceilalți participanți la faza județeană a concursului au fost premiați personal de domnul președinte al filialei UUR Suceava, profesor Ilie Sauciu.

Etapa națională a „Concursului de recitare a poeziei ucrainene”, aflată la cea de a XV-a ediție se va desfășura, ca de obicei, la Sighetu Marmației, în data de 5 iunie, fiind organizată de filiala Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România, în conformitate cu Planul de acțiuni pe anul 2021. Pentru derularea concursului, vor fi folosite aplicațiile digitale, constând în înregistrări cu momentele artistice.

Otilia MAȚNER

Ziua Internațională a Copilului, la Suceava

„Să nu te temi să crești, să visezi și să lupți. Te rog, joacă-te, nu te lăsa. Citește. E important să-ți faci prieteni. Nu te teme să fii om, e fain tare. E minunat. (...) Tu ești copilăria. Așa cum eu am fost copilăria. Și încă mai sunt. Te îmbrățișez și-l rog pe Dumnezeu, prietenul nostru, să ai mereu parte de o copilărie luminoasă, frumoasă și liniștită” (Constantin Necula).

Copilăria, departe de a fi doar un capăt de drum, este o călătorie mult mai lungă, cu numeroase destinații, care, uneori, durează, toată viața și chiar generații întregi după noi, purtându-ne pe cele mai neașteptate drumuri, unele – senine, line, însoțite, fascinante și încântătoare, altele – neplăcute, sinuoase, șovăitoare și nesigure. Copilăria este ca un ecou ce se aude peste ani, o punte care leagă trecutul de prezent și viitor, o călăuză ce ne însoțește toată viața. Este magia și fascinația unui timp care formează temelia adultului, a personalității sale.

Ziua Internațională a Copilului este sărbătoarea prin care se celebrează Copilăria, miracolul nașterii, miracolul purității, dar și întoarcerea la inocență. Nu există limite de vârstă când vine vorba de a sărbători această zi, trebuie doar să zâmbim și să simțim că ludicul înfloarește în inimile noastre.

Filiala din Suceava a Uniunii Ucrainenilor din România a sărbătorit Ziua Internațională a Copilului sâmbătă, 5 iunie 2021, prin organizarea unei excursii de documentare pentru copiii care studiază limba ucraineană în școlile din județul Suceava. Au participat grupuri de elevi din localitățile

Moldova Sulița, Ulma, Brodina, Milișăuți, Siret, Negostina, Bălcăuți și Paltinu. Pentru respectarea distanțării sociale, grupurile de elevi nu s-au întâlnit, însă au respectat același program, dar la ore diferite.

Întâlnirea inițială a avut loc la sediul filialei UUR din Suceava, unde grupurile de elevi, care s-au perindat pe tot parcursul zilei, au fost primite de domnul președinte Ilie Sauciuc. Dumnealui le-a vorbit copiilor despre răspândirea teritorială a etnicilor ucraineni pe întreg cuprinsul României, despre personalități ale Ucrainei și ale României, despre avantajele stu-

dierii limbii ucrainene. Copiii au asistat la o adevărată lecție de istorie, geografie, cultură civică și dezvoltare personală într-o manieră integrată și interactivă.

Domnul profesor i-a purtat pe o hartă imaginară, arătând zonele și județele în care trăiesc ucrainenii, explicând, pe înțelesul categoriilor de vârstă, fenomenul migrației și cum s-a ajuns ca, în unele locuri, chiar sate întregi să fie populate de ucrainenii. Deși există ucrainenii în toate județele, domnul profesor le-a explicat de ce sunt doar 12 filiale ale UUR, prezentându-le, totodată, și modul în care acestea își

desfășoară activitatea în localitățile cu un număr mai mare de etnici ucraineni. A fost ca o lecție strecurată subtil în succesiunea de activități, în care copiii au întrebat, au ascultat și au aflat.

În prezentarea filialei de la Suceava, domnul profesor a folosit ca resurse obiectele decorative din sediu, adică tablouri, însemnele naționale ale Ucrainei și ale României, ștergere de pe pereți. Copiii au fost antrenați într-o discuție firească, din care au învățat unii de la alții și au reținut că Ucraina și România reprezintă acel echilibru care îi vrea mari, realizați și fericiți.

Referitor la ținutul Bucovinei, domnul profesor le-a explicat etimologia cuvântului: numele acestei zone are la bază cuvântul de origine ucraineană „buk”, care înseamnă „fag”. Elevii au adus desene pentru expoziție și au primit, potrivit ospitalității ucrainenilor din Bucovina, cărți ale unor autori ucraineni din România și traduceri din literatura ucraineană, agende, apoi, au vizitat biblioteca, sala de expoziție, partea administrativă. Următoarele obiective ale excursiei au fost Muzeul de Științe, Cetatea de Scaun a Sucevei, urmate de servirea mesei la un restaurant din zonă.

Elevii și profesorii coordonatori au fost încântați de această ieșire după o perioadă lungă de restricții, cauzată de pandemie.

Otilia MATNER

Păstoritul – tradiție și perpetuare

(Urmare din pagina 11)

Această ocupație, care a pus în mișcare un număr imens de turme de oi pe distanțe lungi, a generat concomitent un peisaj pastoral și a imprimat o dinamică specifică spațiului geografic: drumuri pastorale, un sistem de alimentație bazat în special pe brânzeturi, meșteșuguri și instalații de prelucrare a lânii, pieilor și blănurilor, un port specific și târgurile sezoniere. Pe lângă peisajul material, importanța celui spiritual este cu mult mai mare și greu de apreciat.

Specifice peisajului pastoral sunt așezările cu caracter temporar, găsite adesea izolate sau grupate. Aceste așezări vremelnice ocupă diferite suprafețe de pământ, iar denumirea cea mai răspândită a lor este cea de colibă sau sălaș, cu rolul de a adăposti oierii și animalele în perioada fânului sau a iernii și de a depozita produsele lactate. Cu toate acestea, multe dintre respectivele așezări au asigurat, prin locuirea lor permanentă și creșterea demografică, constituirea nucleului de formare a așezărilor permanente. Ca urmare a schimbărilor climatice actuale, îndeosebi a secetei instalate în zonele joase, regiunile montane au devenit și devin tot mai importante pentru păstorit, reprezentând o sursă de vegetație și apă.

Din cauza lipsei hranei în zonele de iernat și a temperaturilor ridicate din mijlocul toamnei, ciobanii optează, adesea, pentru întârzierea coborârii din munte cu 3-4 săptămâni. Acest fapt ne demonstrează că păstorii, prin cunoștințele dobândite de la generațiile trecute, reușesc să se folosească de variațiile de climă și valorifică un mediu cu condiții dure și imprevizibile, cu resurse limitate. Sistemele tradiționale în utilizarea terenurilor montane de către păstori, bine adaptate și diversificate, mențin o largă biodiversitate și folosesc chibzuit apa, principala resursă vegetală.

Pajiștile montane din România sunt caracterizate de o floră furajeră de calitate, ca rezultat al păstoritului. Pășunarea acestora duce la creșterea volumului de îngrășămintă organice, în timp ce în cazul subpășunării, apare riscul instalării vegetației ierboase nedorite și a celei lemnoase, care va duce la împăduriri haotice.

Continuarea practicării păstoritului este necesară și nu poate fi transmisă decât prin tineri. În contradicție cu aceasta, declinul demografic din zonele montane a fost constant în ultimele decenii din cauza scăderii activității economice, a degradării calității serviciilor de bază și a lipsei locurilor de muncă. Fără tineri interesați de practicarea păstoritului montan și fără o perspectivă

pentru o viață mai bună în zonele montane, nu se întrevede un viitor durabil al acestei îndeletniciri. Disponibilitatea terenurilor agricole necultivate, care pot fi utilizate în oierit a dus și ea la o scădere semnificativă a păstoritului carpatic. Totodată, tinerii din zonele montane, adaptați la condiții vitrege de climă și mediu, au părăsit muntele în căutarea unor împrejurări de viață mai prielnice, în mediul urban sau în alte țări, păstoritul fiind unul dintre principalele sectoare economice afectate de lipsa forței de muncă, iar, ca o consecință, azi, este foarte dificilă identificarea unor ciobani care să pășuneze la munte, în condiții de izolare. Pentru reliefarea acestei ocupații, în ciuda aspectelor negative, tinerii trebuie să conștientizeze că păstoritul poate constitui, în continuare, baza unui trai decent prin valorificarea atât a produselor lactate și din carne, cât și a laturii turistice. Perpetuarea păstoritului carpatic constituie o necesitate și în păstrarea echilibrului fragil al ecosistemului antropogen montan, deoarece reprezintă un proces cu numeroase valențe. Instituțiile statului român sunt obligate să asigure prin măsuri specifice continuitatea acestui fenomen care a definit în diferite momente și proporții procesul de formare al poporului român.

Dintre numeroasele acțiuni și evenimente organizate de Uniunea Ucrainenilor din România, există câteva care au în centrul lor păstoritul montan. Totodată, UUR asigură toți factorii economici, sociali, culturali și de mediu necesari perpetuării acestui proces, adaptându-se la noile împrejurări socio-economice și politice.

Amintiri despre 1 Iunie

Bucuria mea cea mare sunt copiii. Toată activitatea mea didactică am fost privilegiată să mă simt copil. Viața mi-a oferit această bucurie, fapt pentru care iubesc nespus de mult copiii, căci ce poate fi mai minunat decât zâmbetul unui copil nevinovat care te transformă în speranță.

Am foarte multe amintiri frumoase și de neuitat petrecute alături de ei. Doar la două unități școlare am activat ca educatoare. Prima dată, am ajuns, prin repartitie, la Călinești-Cuparencu, meleagurile dragi ale celui mai mare poet român, geniul literaturii române, Mihai Eminescu, de la a cărui dis-

pariție se împlinesc chiar luna aceasta 132 ani, unde încă mai locuiau câteva dintre rudele sale. Am lucrat 5 ani în această frumoasă așezare, la poalele unei păduri de o frumusețe rară, pe care am cutreierat-o de multe ori cu copiii. Este un sat de ucraineni, iar eu eram tare mândră că puteam conversa cu ei în două limbi, ucraineana și româna, drept urmare copilașii păseau în clasa I mai

bogați din punct de vedere intelectual. Apoi, am ajuns la Negostina (din același județ Suceava), sat ucrainean, în vremea aceea, în proporție de aproximativ 97%. Aici, chiar m-am simțit ca la mine acasă, mi-am întemeiat o frumoasă familie, de care sunt mândră, cu doi fii, căsătoriți, două nepoate liceene, olimpice la limba ucraineană, și nu numai, și un nepot, care, la toamnă, pășește pragul școlii primare.

Așa cum îmi iubesc proprii copii, așa i-am iubit și pe toți cei pe care i-am învățat, i-am educat și i-am instruit, timp de încă 35 ani. În total, au fost 40 ani de activitate didactică, ani frumoși, care nu se vor mai întoarce niciodată, doar amintirile au rămas și vor rămâne vii în mintea mea, iar eu am fost mereu ca o mamă pentru toți copiii care au trecut prin mâinile mele. Ne leagă multe amintiri, căci, de-a lungul timpului, am realizat variate activități didactice, culturale și distractive. Toate acțiunile se desfășurau prin joc, la un înalt nivel. Cele culturale, în special, au fost mereu foarte apreciate, deoarece copiii ieșeau pe scenă, cântau, recitau sau dansau în fața unui public numeros, învingându-și timiditatea și fiind răsplătiți cu multe aplauze. De asemenea, am organizat numeroase excursii și vizite prin împrejurimi, am legat prietenii și cu copiii de la alte grădinițe, am încheiat parteneriate de colaborare, ne-am plimbat ori de câte ori ne permitea vremea. Am vizitat foarte multe

locuri interesante, am participat la diferite concursuri, de unde ne întorceam cu multe premii.

Luna Iunie este luna lor, e Ziua Copiilor, iar gândul mă duce mereu la „copiii mei”, așa îi numesc pe toți, deoarece îi port mereu în suflet și în inimă.

Răsfoind albumele, pe care le păstrez cu sfințenie, am dat peste numeroase fotografii de neuitat. Le-am admirat, iar sentimentele care m-au copleșit nu mai necesită nicio explicație. Momentele

surprinse în ele exprimă totul, căci o imagine spune cât o mie de cuvinte.

Indiferent de culoarea pielii, toți copiii lumii sunt egali în fața noastră, chiar dacă au mânuțe albe, mânuțe negre, mânuțe galbene sau mânuțe arămii, au aceleași drepturi. Eu le doresc să fie sănătoși, să aibă noroc în viață, iar bunul Dumnezeu să-i apere și să-i ocrotească.

La mulți ani, copii, cei mari și cei mici, căci este ziua voastră! Bucurați-vă de viață și de tot ce vă înconjoară!

Felicia GRIGORAȘ

Roșu dar de calendar: „Cireșar”

Binecuvântată e-această lună cu-al ei cântecel care primește sărutul soarelui la început de vară și, totodată, îndemnul de a atârna roșii minuni prin pomi:

„Se coc cireșele, sute de sute / Fetele vor multe. / Asta-mi place, asta-i a mea / Asta ție nu ți-oi da”.

Așadar, ziua întâi de Cireșar deschide cuprinsul magiei roșii, a crengilor încărcate cu rod purpuriu asemenea brațelor îndrăgostite ale iubirii de mamă. De aceea, ea semnifică și Ziua Internațională a Copilului. Dragă copilului îi este lumina soarelui, și-i este dragă fața mamei sale. De fapt, aceasta este chiar fotografia, proiecția unei panoramice imagini ce-atinge și mângâie frunțile Cireșarilor, asemenea unui sărut al fericirii copilăriei lor.

Umbra plopilor continuă a retușa imaginea verii: luminoasă, strălucitoare, cu soarele tinzând spre apogeu. Două răfuște pitice înnoată pe cheltualia propriilor lor umbre de desen animate, pe lângă un ostrov de bălării, pe când copilul de pe mal nici nu se gândește la sintagma „conservarea mediului înconjurător”, care ține de atitudinea celor mari.

Poetic spus, se întreține zvonul că somnul care adie peste ochii prunciei „își are izvorul undeva, în satul zânelor din umbra pădurii, unde slab licăresc licuricii; acolo-s doi boboci de vrajă. De-acolo veni somnul să sărute ochii pruncului. Zâmbetul care licări pe buzele pruncului adormit cine știe unde s-a zămilit?”. Rabindranath Tagore, firește, e cel ce întreabă și tot el, ca un mare gânditor, răspunde, la timpul trecut: „Da, încă de când mama era o copilă și purta în sânul-i taina fragedă și tăcută-a iubirii – dulcea frăgezime-nflori în mădulele pruncului”.

Prin aceste dulci vorbe deslușim cum, în spirit demografic, cuvintele de dragoste se desprind mai ușor de pe buze, îmbrățișările tinerelor mame sunt mai fierbinți, visurile taților sunt mai îndrăznețe ca niciodată, iar bucuria împlinirii lor – dincolo de rostul fiziologic al somnului – umple viitorul lumii, nuntind de promisiuni, cu împliniri de proaspete generații.

Lumea animalelor, deodată cu cea a verdului în mirare de pupile, nu se lasă mai prejos. O capră se hârjonește – în coarne – cu iezișorii, asemenea mamelor ce-și leagă copiii în brațe; stânga-dreapta, dreapta-stânga... Fiecare ied își încearcă pe rând norocul, crezând că în coarne sălășluiește, rămuroasă, comoara dragostei de mamă. Cireșar poate fi o lună anecdotică și iată cum: într-o dimineață de vară, o tânără iepuroaică cu doi iepurași selalintau nebunește prin rouă, lămâită și cimbrișor... Deodată, o apariție omenească: tustrei o iau la goană, arătându-și dosul – fiecare – în sens de „Bună ziua”! Omul nici n-apucă să le răspundă la salut sau barem să strâmbe cu un oarecare dispreț din nas. De adăugat că omul acesta e un pasionat culegător de plante medicinale. Și e de presupus că scena s-a petrecut în jurul datei celei mai convenabile culesului de plante tămăduitoare, în

plin Cireșar, știut fiind că, după 24 iunie, plantele își pierd din puterile miraculoase.

În grădină, lumina soarelui biruitor peste gladiolele îmbobocite, cu puțin înainte de a-și trece o parte din raze prin „tunelul” solstițiului de vară, ne atenționează că ziua va începe să se micșoreze progresiv cu un minut, și noaptea să sporească. Deasupra unui cireș, planează zgomotul mătăsoș al unui stol de grauri. Cad „firimituri” de la marele „ospaț”, cad cu sunet mat, în special pe trotuarele din fața caselor. Pentru cireșarii de-o șchioapă, detergenții din reclame fac „minuni”, mai ales în mașinile automate de spălat!... O cămașă albă nu vine niciodată singură să se cocoate pe frânghia de uscat, o aduce mama!

Teii sunt în floare, respiră odată cu ei. Pe Copoul Ieșilor, în marș gnomice, trec adevărații îndrăgostiți de promenade. Pe cerul înstelat, se distinge mâna Poetului Național, întinsă Luceafărului... În ast timp, iunie, zis Cireșar, face spicele cerealelor să-și adreseze unii altora plecăciuni. Pe imas, caii pasc, cozile lor se ceartă pe seama roiurilor de muște. Orașenii trăiesc cu gândul la concedii, dincolo de autostrăzi, atmosfera miroase a munte și mare. Pentru țărani se întetesc zvonurile de recoltare a holdelor. Înconjurată de atâta iradiere solară, de atâta freamăt și miresme revărsate peste pământ, o floarea-soarelui pierdută [pitiță] se hotărăște să-și ducă restul zilelor la marginea unui câmp de porumb. În aceste împrejurări, Cireșarii se confundă cu pozitivismul și realitățile unei copilării aparte împlinită. Bătrânul tipograf când a cules literele de plumb pentru apariția romanului „Cireșarii”, Internetul încă nu se născuse. Se profila ca un puști ahtiat de nou, căruia abia începeau a-i miji „tuleiele hardului”.

De Sânzienne, printre amestecate anotimpuri de plante medicinale, unii își respiră aerul personal, prin fânețuri și poieni cutreierând... Aceștia sunt, în cutreier vegetal și contemplări de polen pe moșia de vise a respectării stării de sănătate, cei mai tari „cercetători” ai tratamentelor naturiste! [Acum, când citiți aceste rânduri, lăsați-vă încântați de perspectiva unei drumeții; poate-poate...]

Interlocutorul meu „Enter” mă studiază. E nemulțumit: „De ce te-ai oprit din scris? Continuă, continuă...” – îmi zice. Mă conformez, încercând să adaug ceva despre „cireșari”. Simbolic, ei pot fi asemuiți cu fructele de rodie. Soarele lunii de Cireșar le desface „în două firi” și așa face, să apară „sâmburii miracolelor”... Sunt clipe în care basmele lumii înconjoară aura fiecărui cireșar în parte. Sunt clipe în care Cireșar vrea să pună la încercare simțul realității: dacă-i privim. Uitați-vă atenți cum strălucește învăluită în mister luna pe chipul unui cireș! La o vedere panoramică din Cosmos, Cireșar nu-i o planetă oarecare, aflată în Spațiu. Inimile cireșarilor sunt „sateliți” lui Cireșar.

În sfârșit, inima este oglinda Dragostei. Puterea și magia ei de a reflecta este totul. Lăudabilă emulație de suflet și de spirit poartă în el „Cireșarul”. Toată frumusețea acestei luni de calendar vine de la taina tainelor.

Mihai MATEICIUC

CONCURSUL NAȚIONAL DE RECITARE A POEZIEI UCRAINENE

– EDIȚIA A XV-A –

Filiala UUR Maramureș a organizat cea de-a XV-a ediție a „Concursului național de recitare a poeziei ucrainene”. Din cauza condițiilor impuse de pandemie, anul acesta, evenimentul nu s-a desfășurat ca de obicei, ci elevii participanți au trimis comisiei de jurizare a concursului materiale video înregistrate, conform regulamentului stabilit de către organizatori.

Astfel, în data de 5 iunie 2021, la sediul filialei UUR Maramureș, s-a desfășurat jurizarea elevilor calificați la etapa națională a „Concursului național de recitare a poeziei ucrainene”, ediția a XV-a. Membrii comisiei de jurizare, profesorii Loredana Lușcan, Viorica Koroli, Anna Sambor, Mihai Macioca și Vasile Pasenciuc, au avut de evaluat niște elevi care s-au pregătit pentru acest concurs la un nivel foarte ridicat. Numărul celor calificați a fost de 71, aceștia provenind din județele Arad, Botoșani, Caraș-Severin, Maramureș, Satu Mare, Suceava, și Timiș.

O muncă la fel de importantă a depus și secretara filialei UUR Maramureș, dna Alexandra Puiu, pentru a grupa materialele pe clase și a le trimite pe toate membrilor juriului, astfel încât nimeni să nu fie omis. Pe durata jurizării, cu transmiterea către jurați a materialelor s-a ocupat Ciprian Lușcan.

În urma jurizării, au fost acordate următoarele premii:

Premiul I: Clasa pregătitoare – Cosovan Amelia Daiana (Școala Gimnazială Crăciunești, Maramureș); Clasa I – Iavoroschi Andreea (Școala Gimnazială Valea Vișeuului, Maramureș); Clasa a II-a – Moisiuc Anastasia Luiza (Școala Gimnazială Lunca la Tisa, Maramureș); Clasa a III-a – Covaci Nicolas Cristian (Școala Gimnazială Remeți, Maramureș); Clasa a IV-a – Cozariuc Alexandru (Școala Gimnazială Negostina, Suceava); Clasa a V-a – Colopelnic Simina (Școala Gimnazială Remeți, Maramureș); Clasa a VI-a – Bohar Ionela (Liceul Tehnologic Poienile de sub Munte, Maramureș); Clasa a VII-a – Curac Daria (Liceul Tehnologic Poienile de sub Munte, Maramureș); Clasa a VIII-a – Boiciuc Lucas Nicolae (Școala Gimnazială Valea Vișeuului, Maramureș); Clasa a IX-a – Șoiman Ana (Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Suceava); Clasa a X-a – Firișceac Larisa Tania (Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko”, Sighetu Marmăției, Maramureș); Clasa a XI-a – Mesaroș Alexandra Marusea (Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko”, Sighetu Marmăției, Maramureș); Clasa a XII-a – Bilcec Jessica Rahela (Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko”, Sighetu Marmăției, Maramureș);

Premiul II: Clasa pregătitoare – Szenuca Rosela-Maia (Școala Gimnazială „Gellért Sándor”, Micula, Satu Mare); Clasa I – Știubianu Maria – Școala Gimnazială „Petru Mușat”, Siret, Suceava); Clasa a II-a – Tifiniuc Alessia (Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Suceava); Clasa a III-a – Șoiman Paul (Școala Gimnazială Bălcăuți, Suceava); Clasa a IV-a – Matysuc Delia (Școala Gimnazială Crăciunești, Maramureș); Clasa a V-a – Maciuc Emanuel (Școala Gimnazială Bălcăuți, Suceava); Clasa a VI-a – Cega Lavinia (Școala Gimnazială Brodina, Suceava); Clasa a VII-a – Fraseniu Carina (Școala Gimnazială Negostina, Suceava); Clasa a VIII-a – Marteniuc Denisa (Școala Gimnazială Călinești-Cuparencu, Suceava); Clasa a IX-a – Lontea Larisa (Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko”, Sighetu Marmăției, Maramureș); Clasa a X-a –

Tarnovețchi Andreea (Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă”, Siret, Suceava); Clasa a XI-a – Perijoc Gabriela Iuliana (Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă”, Siret, Suceava); Clasa a XII-a – Petrașuc Nicoleta Emilia (Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă”, Siret, Suceava);

Premiul III: Clasa pregătitoare – Perdei Ana (Școala Primară Salaș, Suceava); Clasa I – Logoș Elida (Școala Gimnazială „Gellért Sándor”, Micula, Satu Mare); Clasa a II-a – Hrezdac Ivan (Școala Gimnazială Știuca, Timiș); Clasa a III-a – Cizmar Gloria (Școala Gimnazială „Gellért Sándor”, Micula, Satu Mare); Clasa a IV-a – Hanțig Ionuț Mădălin (Școala Gimnazială „Gellért Sándor”, Micula, Satu Mare); Clasa

a V-a – Turcin Aura (Școala Gimnazială Știuca, Timiș); Clasa a VI-a – Mașnița Hafia (Școala Gimnazială Bethausen, Timiș); Clasa a VII-a – Șuldac Daiana (Școala Gimnazială Știuca, Timiș); Clasa a VIII-a – Mașnița Ionela (Școala Gimnazială Bethausen, Timiș); Clasa a IX-a – Miculaiciuc Bianca (Liceul „Iulia Hasdeu”, Lugoj, Timiș); Clasa a X-a – Roman Ancuța (Liceul „Iulia Hasdeu”, Lugoj, Timiș); Clasa a XI-a – Kifa Monica (Liceul „Iulia Hasdeu”, Lugoj, Timiș); Clasa a XII-a – Brașoveanu Diana (Liceul „Iulia Hasdeu”, Lugoj, Timiș);

Mențiune: Clasa pregătitoare – Tonac Denis (Școala Gimnazială Mihăileni, Botoșani); Severa Mihaela (Școala Gimnazială „Petru Bârdan”, Chier, Arad); Clasa I – Ciorei Alexandru (Școala Gimnazială Petroasa Mare, Timiș); Clasa a II-a – Danciuc Vlad (Școala Gimnazială Mihăileni, Botoșani); Clasa a III-a – Leonte Denisa Ionela (Școala Gimnazială Căndești, Botoșani); Clasa a IV-a – Ivanciuc Elena Anastasia (Școala Gimnazială Mihăileni, Botoșani); Clasa a V-a – Chelemandra Denisa Elena (Școala Gimnazială Căndești, Botoșani); Clasa a VI-a – Ivaniciuc Raluca Simona (Școala Gimnazială Căndești, Botoșani); Clasa a VII-a – Petric Marius (Școala Gimnazială Târnova, Arad); Miculaiciuc Ileana (Școala Gimnazială „Gellért Sándor”, Micula, Satu Mare); Bosânceanu Bianca (Școala Gimnazială Cornuțel, Caraș-Severin); Clasa a VIII-a – Țuper Alexandra (Școala Gimnazială Cornuțel, Caraș-Severin);

Premiul de participare: Clasa pregătitoare – Avramescu Samuel-Avram (Școala Gimnazială Petroasa Mare, Timiș); Clasa I – Cauni Vasile (Școala Primară Dud, Arad); Petrovici Ana-Antonia (Liceul de Artă „Sabin Păuța”, Reșița, Caraș-Severin); Clasa a II-a – Hancik Daniel (Școala Primară Dud, Arad); Oncea Benjamin (Școala Gimnazială „Gellért Sándor”, Micula, Satu Mare); Kallayi Bianca Larisa (Liceul de Artă „Sabin Păuța”, Reșița); Clasa a III-a – Cauni

Ionela (Școala Primară Dud, Arad); Ciorei Andreea (Școala Gimnazială Știuca, Timiș); Boiciuc Radu Gabriel (Școala Gimnazială Sacu, Caraș-Severin); Clasa a IV-a – Hanțig Petru (Școala Primară Dud, Arad); Benzar Natașa Gabriela (Școala Gimnazială Știuca, Timiș); Oncia Maria (Școala Gimnazială „Gellért Sándor”, Micula, Satu Mare); Petrica Matei (Școala Gimnazială Cornuțel, Caraș-Severin); Clasa a V-a – Pinteasa Sara (Școala Gimnazială Târnova, Arad); Bosânceanu David (Școala Gimnazială Cornuțel, Caraș-Severin); Clasa a VI-a – Hanțig Marian (Școala Gimnazială Târnova, Arad); Petrica Elisabeta Alina (Liceul Tehnologic „Decebal”, Caransebeș, Caraș-Severin); Clasa a VII-a – Anițulesei Codrin Daniel (Școala Gimnazială Mihăileni, Botoșani); Clasa a VIII-a – Clipei Nataniel (Școala Gimnazială „Gellért Sándor”, Micula, Satu Mare); Bidalach Andreea Ioana (Școala Gimnazială Mihăileni, Botoșani).

Adresăm felicitări tuturor elevilor și profesorilor coordonatori, dorindu-le să manifeste, pe mai departe, același respect și prețuire față de limba maternă ucraineană.

Maria PAPARIGA

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine, în exclusivitate, autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737

E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com

Redactor-șef:
Ioan Herbil

Redactor:
Ștefania Pietreanu

Tehnoredactare și culegere:
Ștefania Pietreanu

Tiparul executat la
Tipografia
„RCR PRINT”
ISSN 1223-5210